

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟ

Π. Β. ΔΕΡΤΙΑΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ ἐκτίμησις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι τόσον εὐχερὲς πρᾶγμα. Ἡ ἔλλειψις κυρίως στατιστικῶν δεδομένων ἀκριβῶν διὰ πάντα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἢ μὴ εἰλικρινῆς πάντοτε ἔρευνα τῶν μελετητῶν πρὸς καθορισμὸν αὐτοῦ, συσκοιζόντων οὕτω τὴν ἀλήθειαν, ἢ δυσκολία ἀκόμη τῆς διακρίσεως τῶν διαφόρων κατηγοριῶν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἰς τρόπον ὥστε κατηγορίαι τινὲς εἰσοδημάτων ἐπακριβῶς νὰ μὴ περιλαμβάνονται ἢ νὰ περιλαμβάνονται δις ὑπὸ διάφορον μορφήν, ἢ ἀσυμφωνία πρὸς τούτοις τῶν μελετητῶν ὅσον ἀφορᾷ τὰ στοιχεῖα, ἅτινα ἀπαρτίζουν τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα, πολλῶν ἐχόντων π. χ. τὴν γνώμην ὅτι αἱ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς πρόσοδοι δὲν πρέπει νὰ ὑπολογίζονται εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἄλλων δὲ ὑπολαμβάνοντων ὅτι μόνον τὸ πραγματικὸν εἰσόδημα ἀποτελεῖ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα, πάντα ταῦτα ἀποτελοῦν μεγάλας καὶ σοβαρὰς δυσχερείας εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ὀρθῆς ἐκτιμήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος μιᾶς χώρας.

Πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἐκτὸς τῆς στατιστικῆς μεθόδου, ἐφαρμόζεται καὶ μία ἄλλη ἀκόμη μέθοδος, συνισταμένη εἰς τὸν ὑπολογισμὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποδόσεως τῶν ἀμέσων φόρων ἢτοι ἐν γένει τῶν φόρων ἐπὶ τῶν προσόδων, αἵτινες προέρχονται ἐκ τῆς ἐργασίας, τοῦ κινητοῦ πλούτου, τοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου (οἰκοδομῶν, γαιῶν), τῆς παραγωγῆς, τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν ἐν γένει ὑπηρεσιῶν. Ἡ μέθοδος αὕτη ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν θεωρητικὴν ἄποψιν ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῆς φορολογίας τῶν ἐν λόγῳ προσόδων εὐρίσκεται εἰς σχέσιν τινὰ ἀναλογίας πρὸς αὐτάς. Βεβαίως εἶνε ἀξιόλογος ἡ θεωρητικὴ ἀξία τῆς μεθόδου ταύτης. Προφανῶς ὅμως ἵνα ἡ μέθοδος αὕτη ἀποδώσῃ ἀκριβῆ ὑπολογισμὸν, ἢ ὀργάνωσις τῆς φοροτεχνικῆς ὑπηρεσίας πρέπει νὰ εἶναι ἀριωτάτη εἰς τρόπον ὥστε νὰ περιστέλλῃ πᾶσαν φορολογικὴν διαφυγὴν, ἐξ ἄλλου δὲ αἱ διάφοροι ἐκπτώσεις ἐκ τῆς φορολογητέας προσόδου πρέπει νὰ μὴ καθιστῶσι προβληματικὴν ὡσαύτως τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐν λόγῳ μεθόδου. Διὰ τοῦτο ἡ μέθοδος τοῦ ὑπολογισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μεθόδου αὐτῆς δὲν εἶναι ἐφικτὴ πάντοτε, ἢ κατανομὴ δὲ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μεθόδου ταῦ Pareto δὲν εἶναι δυνατὴ ἐν Ἑλλάδι.

Κατ' ἄλλην μέθοδον, ἣτις δύναται νὰ ἀποκληθῆ καὶ μέθοδος τῆς

ἐπαληθεύσεως, ὑπολογίζεται τὸ ποσόν, ὅπερ ἀπαιτεῖται πρὸς διατροφήν καὶ ἐν γένει συντήρησιν τοῦ πληθυσμοῦ ἐτησίως, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει, ὅτι λογικοφανῶς πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὸ ποσὸν τοῦτο τὸ ἐλάχιστον ὄριον ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς χώρας, ἐπειδὴ, τὸ ἐλάχιστον αὐτὸ ποσὸν πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἐπαρκῇ ὅπωςδήποτε εἰς τὴν διατροφήν καὶ συντήρησιν τοῦ πληθυσμοῦ, ἀναγκαζομένου τούτου, ἐν ἐναντία περιπτώσει, πρὸς διατροφήν του νὰ ἐξαντλῇ τὸ κεφάλαιον καὶ τὰς ἀποταμιεύσεις του καὶ ὠθουμένου οὕτως εἰς οἰκονομικὸν μαρασμόν. Ἡ μέθοδος αὕτη θὰ ἦτο ἀσφαλεστέρα, ἂν ἦτο δυνατὸν ἐπὶ τῇ βάσει στατιστικῶν πληροφοριῶν νὰ εἶχον σχηματισθῇ οἰκονομικοί, τρόπον τινά, προὑπολογισμοὶ κατὰ διαφόρους κοινωνικὰς διακρίσεις ἢ τάξεις, ὧν ἐπίσης νὰ ἦτο γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν εἶναι εὐχερές. (1)

Θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ μνημονεύσωμεν καὶ ἓνα ἄλλον ἀκόμη τρόπον ἐξευρέσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος μιᾶς χώρας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου αὐτῆς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τὸ ποσόν, ὅπερ ἀντιπροσωπεύει ὁ ἐθνικὸς πλοῦτος μιᾶς χώρας καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸν ἐπικρατοῦντα μέσον ὄρον ἀμοιβῆς τοῦ κεφαλαίου νὰ προσδιορίσωμεν τὸ ἀναλογοῦν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἐθνικὸν εἰσόδημα. Δύναται τις ὅμως νὰ ἐννοήσῃ εὐθὺς ἀμέσως πόσον δυσχερὴς εἶναι ὁ τρόπος οὗτος τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἰδίως εἰς τὰς ἐποχὰς νομισματικῶν διαταραχῶν, ὅταν ἀπαιτεῖ ἐξακρίβωσιν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου διὰ τῆς πλημμελοῦς στατιστικῆς, προσδιορισμὸν δὲ κατόπιν δι' ἀμφιβόλου μεθόδου τῆς ἀμοιβῆς τοῦ κεφαλαίου διὰ νὰ ἐξεύρῃ ἐξ αὐτῆς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα.

Τέλος ἐπιζητεῖται ἡ ἐξακρίβωσις τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου μιᾶς χώρας διὰ τοῦ φόρου κληρονομιῶν. Δεδομένου ὄντος ὅτι εἰς μίαν γενεὰν θὰ περιέλθῃ πάντως διὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς κληρονομίας εἰς ἕτερον ἰδιοκτῆτην τὸ ἐθνικὸν κεφάλαιον ὀλόκληρον μιᾶς χώρας, θὰ ἦτο δυνατόν, νὰ γίνῃ στατιστικὴ τῶν μεταβιβαζομένων κατ' ἔτος καὶ ἐπὶ 35 συνεχῆ ἔτη κληρονομιῶν καὶ δωρεῶν. Μάλιστα θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ληφθοῦν, χάριν συντομίας καὶ ὡς μέσος ὄρος αἱ μεταβιβαζόμεναι κληρονομίαι κατὰ τὴν διάρκειαν πέντε μόνων ἐτῶν καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν νὰ πολλαπλασιασθῇ ἐπὶ 7 οὕτως, ὥστε νὰ ἔχωμεν τὸ σύνολον τῶν μεταβιβαζομένων κληρονομιῶν εἰς τὰ 35 ἔτη (2). Ἀλλὰ καὶ ἡ μέθοδος αὕτη τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐθνικοῦ κεφαλαίου ἐνέχει προφανῆ μειονεκτήματα, ἰδίως δὲ εἰς περίοδον νομισματικῶν διαταραχῶν, ὡς ἡ παροῦσα περίοδος.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἀπαριθμήσεως τῶν μᾶλλον ἐν χρήσει μεθόδων πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος προκύπτει πόσον δυσχερὴς εἶναι ἡ

1) Ἐσχάτως ἐπεχειρήθη μία τοιαύτη ἔρευνα ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Γενικῆς Στατιστικῆς τῆς Ἑλλάδος τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Εἰς γενικὰς γραμμάς τὰ πορίσματα τῆς ἐρεῦνης αὐτῆς ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ Bulletin Économique et financier de la Banque d'Athènes, Juin 1932 Numéro 108, ὅπερ περιλαμβάνει ἄρθρον ἐπὶ τῶν ὄρων διαβιώσεως τῶν ἐργατῶν ἐν Ἑλλάδι.

2) Βλέπε Ἀνδρεάδου παραδόσεις 1914. σελ. 177.

ἐπακριβῆς ἐκτίμησις αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο πᾶσα ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἐργασία σχετικὴν μόνον δύναται νὰ ἔχη ἀξίαν. Καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, προβαίνοντες κατωτέρω εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς ὑφισταμένας δυσχερείας, ἀποδίδομεν σχετικὴν μόνον ἀξίαν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐρεῦνης ἡμῶν, τοσοῦτο δὲ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἐν Ἑλλάδι παρὰ τὰς ἀξιολόγους προόδους, ἃς ἡ ὑπηρεσία τῆς στατιστικῆς ἐπετέλεσε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, καταβάλλουσα πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ὑπερπηδᾷ τὰ ἐμπόδια, ἅτινα παρεμβάλλει εἰς τὸ ἔργον τῆς ἠ ἀτέλεια τῶν ὀργάνων, εἰς τὰ ὁποῖα κατ' ἀνάγκην καταφεύγει διὰ τὸ ἔργον τῆς, δὲν δύναται ἐν τούτοις νὰ μᾶς βοηθήσῃ ὅσον εἰς ἄλλα προηγμένα κράτη.

Ο ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Πρὶν προβῶμεν ὅμως εἰς τὴν παράθεσιν τῶν στατιστικῶν δεδομένων τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς Ἑλλάδος ἐνδείκνυται, φρονοῦμεν, νὰ καθορίσωμεν πρωτίστως τὶ νοοῦμεν ἐπακριβῶς λέγοντες «ἐθνικὸν εἰσόδημα». Ὡς ἐθνικὸν εἰσόδημα, λοιπὸν, θεωροῦμεν τὸ σύνολον τῶν ἀγαθῶν (biens) ὑλικῶν τε καὶ ἀσωμάτων, περιλαμβανομένων οὕτως εἰς αὐτὸ τῶν ὑπηρεσιῶν παντὸς εἴδους ἢ μᾶλλον τῶν ἐξ αὐτῶν παραχθέντων ἀγαθῶν κατὰ τὸ διάστημα ἑνὸς ἔτους. Τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα, κατὰ συνέπειαν, ἐκφραζόμενον εἰς χρῆμα, εἶναι ἓν σύνολον, ἀποτελούμενον ἐκ προσόδων (μισθώματα γαιῶν, οἰκοδομῶν) ἐκ κερδῶν, μερισμάτων καὶ τόκων ἐν γένει κεφαλαίων, δανειζομένων ἐν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐκ μισθῶν προσωπικοῦ, ἀμοιβῶν καὶ ἄλλων προσόδων. Οὕτως ἕκαστον ἀτομικὸν εἰσόδημα δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ τμῆμα τοῦ συνόλου τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Θὰ ἠδυνάμεθα λοιπὸν νὰ περιλάβωμεν εἰς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ὄχι μόνον τὰς προσόδους ἐκ τόκων, κεφαλαίων ἢ ἄλλου πλούτου εὐρισκομένου ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἀλλὰ καὶ πᾶν προῖον ἐργασίας ἀκόμη κτώμενον ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ὑπὸ μεταναστῶν ἢ καὶ ἐκ τῆς ναυτιλίας καὶ εἰσερχόμενον κατ' ἔτος εἰς τὴν χώραν.

Προβαίνοντες ἤδη εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς Ἑλλάδος, ἔτους 1928 ἐπιχειροῦμεν ἐν πρώτοις νὰ καθορίσωμεν τὴν ἀξίαν τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς τῆς χώρας, ἀκολουθῶντες δὲ καθορίζομεν τὴν ἀξίαν τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐν τέλει ἐπιχειροῦμεν νὰ καθορίσωμεν τὰ στοιχεῖα, ἅτινα ἐπηρεάζουσι τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα καὶ εἴτε μειώνουσιν αὐτὸ εἴτε τὸ αὐξάνουν, τοὺς ἀδήλους, τουτέστι, λεγομένους πόρους τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐνδέχεται νὰ μειοῦται ἢ αὐξάνεαι τὸ ἐθνικὸν μας εἰσόδημα.

Α΄ ΑΞΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

I. Καθαρῶς γεωργικὴ παραγωγή.

Ἡ Ἀξία τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στατιστικῶν πινάκων τοῦ Ἑπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας ἔχει κατὰ

τὰ ἔτη 1926, 1927 καὶ 1928, εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν, ὡς ἀκολούθως :

	<u>1928</u>	<u>1927</u>	<u>1926</u>
Σῖτος	1.930.6	1.933.8	1.801.7
Κριθή	561.6	544.3	509.1
Σμιγὸς	119.2	135.2	137.7
Ἀραβόσιτος	503.7	491.7	636.5
Βρώμη	253.7	224.8	200.—
Σίκαλις	166.3	146.4	128.5
Σύνολον σιτηρῶν . .	<u>3.535.1</u>	<u>3.476.2</u>	<u>3.413.5</u>
Φασόιοι	37.9	28.7	44.8
Κύαμοι	31.2	29.7	32.7
Ἑρέβινθοι	23.	29.2	26.3
Φακαὶ	10.6	10.-	12.2
Λοιπὰ ὄσπρια	31.1	39.7	32.9
Σύνολον ὄσπριων . .	<u>133.8</u>	<u>137.3</u>	<u>148.9</u>
Γεώμηλα	95.5	93.7	106.1
Λοιπὰ προϊόντα λαχα- νοκήπων	<u>166.—</u>	<u>133.5</u>	<u>103.1</u>
Σύνολον προϊόντων λα- χανοκήπων	<u>261.5</u>	<u>227.2</u>	<u>209.2</u>
Καπνὰ	2.143.8	2.343.2	1.870.8
Βάμβαξ	115.9	99.6	117.2
Σησάμιον	45.7	42.2	50.7
Γλυκάνισσον	3.-	9	15
Λοιπὰ βιομηχανικὰ . . προϊόντα	<u>5.7</u>	<u>4.5</u>	<u>4.-</u>
Σύνολον βιομηχανικῶν ἀρωματικῶν προϊόγ- των	<u>2.314.1</u>	<u>2.490.4</u>	<u>2.044.2</u>
Σανὸς	122.6	145.7	91.9
Τριφύλιον	59.1	67.5	53
Σύνολον ζωοτροφικῶν προϊόντων	<u>181.7</u>	<u>213.2</u>	<u>144.9</u>
Γλεῦκος	905.6	737.1	637.7
Σταφυλαὶ	101.8	99.4	76.5
Σταφίς Κορινθιακὴ . .	1.272.8	1.151.9	896.9
Σταφίς σουλτανίνα . .	103.9	65.3	104.8
Ἴλαιον	1.981.4	1.559.3	1.182.2

	<u>1928</u>	<u>1927</u>	<u>1916</u>
Ἐλαῖαι	431.7	123.6	85.3
Σύνολον ἄλλων προϊόν- των	<u>4.797.2</u>	<u>3.736.6</u>	<u>2.983.0</u>
Γενικὸν σύνολον	<u><u>11.223.4</u></u>	<u><u>10.280.9</u></u>	<u><u>8.943.7</u></u>

Κατ' ἄλλην πάλιν στατιστικὴν, δημοσιευομένην εἰς τὸ μηνιαῖον δελτίον τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τοῦ μηνὸς Μαΐου 1930, ἡ γεωργικὴ παραγωγή τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ ἔτος 1928 ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Δημητριακὰ ἐν γένει	Δραχ.	3.682.410.328
Καπνὰ	»	2.143.891.787
Σταφίδες	»	1.376.745.755
Σταφυλαὶ καὶ γλεῦκος	»	1.007.524.028
Ἐλαιον καὶ ἐλαῖαι	»	2.413.233.197
Διάφορα	»	44.551.792
Σύνολον	»	<u><u>11.268.156.887</u></u>

Παρατηροῦμεν ὅθεν, ὅτι ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο στατιστικῶν δὲν εἶναι ἀξιόλογος εἰς τρόπον ὅστε δυνάμεθα νὰ βασισθῶμεν ἐπ' ἀμφοτέρων. Ἄλλ' ἐκ τῆς ἀνωτέρω μικτῆς ἀξίας, σημειωτέον, πρέπει νὰ καθορισθῇ ἡ καθαρὰ μόνον ἀξία ἣτοι πρέπει νὰ ἀφαιρεθῶσιν ἡ ἀξία τῶν σπόρων, λιπασμάτων κλπ. ὡς καὶ ἡ φθορὰ τοῦ χρησιμοποιηθέντος κεφαλαίου. Πρὸς τοῦτο ἐκ τῆς ἀξίας τῶν μὲν δημητριακῶν καρπῶν ἀφαιροῦμεν ἐν ποσοστὸν 20 %, τῶν δὲ λοιπῶν προϊόντων ποσοστὸν 5 % καὶ οὕτως ἔχομεν καθαρὰν ἀξίαν ὡς ἀκολούθως εἰς ἑκατομμύρια :

Δημητριακὰ	Δραχ.	2.946
Καπνὰ	»	2.036
Σταφίδες	»	1.308
Σταφυλαὶ καὶ γλεῦκος	»	957
Ἐλαιον καὶ ἐλαῖαι	»	2.292
Διάφορα	»	612
Σύνολον	»	<u><u>10.151</u></u>

II. Δενδροκομία.

Ἡ ἀξία τῆς παραγωγῆς τῶν ἐσπεριδοειδῶν ὄπωροφόρων καὶ ἄλλων δένδρων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων τῆς στατιστικῆς τοῦ Ἑπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας ἔχει ὡς ἀκολούθως εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν κατὰ τὰ αὐτὰ ὡς ἄνω τρία ἔτη :

	<u>1928</u>	<u>1927</u>	<u>1926</u>
Λεμόνια	20.6	14.7	14.2
Κίτρα	21.2	7.9	10.2
Πορτοκάλια	29.5	25.3	27.6

	<u>1928</u>	<u>1927</u>	<u>1926</u>
Μανδαρίνια	20.4	20.4	32.1
Μήλα	7.4	21.2	10.5
Σῦκα ξηρά	78.7	63.3	87.7
Ἀχλάδια	29.8	16.2	19.6
Κάστανα	13.4	13.4	13.6
Ἀμύγδαλα	29.3	50.3	35.7
Καρύδια	26	31.1	31.2
Χαρούπια	29.5	20.3	25.6
Βαλανίδια	22.3	21.9	17.5
Σύνολον	<u>328.1</u>	<u>306</u>	<u>325.8</u>

III. Σηροτροφία.

Δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀξίαν τῆς παραγωγῆς τῆς δενδροκομίας ἢ ἀξία τῆς παραγωγῆς τῶν μωρεοδένδρων, ἅτινα καλλιεργοῦνται σημαντικῶς εἰς τινὰς ἐπαρχίας τῆς χώρας ὡς ἐν Πελοποννήσῳ. Σημειοῦμεν ὅθεν ἐνταῦθα τὴν ἀξίαν τῆς παραγωγῆς τῆς σηροτροφίας κατὰ τὸ ἔτος 1922, ἔλλειπει πληροφοριῶν ἄλλου ἔτους, καθ' ὃ ἀνέρχεται αὕτη εἰς 126.344.250 δραχμὰς καὶ τὸ ποσὸν αὐτὸ λαμβάνομεν ὡς τακτικὸν εἰτήσιον μέσον ὄρον.

IV. Δάση.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων τῆς αὐτῆς στατιστικῆς ἢ ἀξία τῶν δασικῶν προϊόντων τῆς Ἑλλάδος ἔχει κατὰ τὰ ἔτη 1926 καὶ 1927, εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν, ὡς ἀκολούθως :

1) Δημόσια δάση.	<u>1926</u>	<u>1927</u>
Ξυλεία	22.-	32.2
Καυσόξυλα	21.6	38.-
Ξυλάνθρακες	27.3	37.8
Ρητίνη	11.8	19.7
Ἀσβεστος	0.5	1.-
Διάφορα εἶδη	0.6	1.5
Δευτερεύοντα προϊόντα	1.2	1.-
Σύνολον	<u>85.-</u>	<u>128.2</u>
2) Ἄλλα δάση.		
Ξυλεία	14.7	22.6
Καυσόξυλα	19.2	35.3
Ξυλάνθρακες	53.1	80.4
Ρητίνη	42.2	79.6
Ἀσβεστος	0.2	0.6
Διάφορα	0.3	0.2
Δευτερεύοντα προϊόντα	1.5	1.8
Σύνολον	<u>131.2</u>	<u>220.5</u>
Γενικὸν Σύνολον	<u>216.2</u>	<u>348.7</u>

Κατὰ τὸ ἔτος 1928 ἡ ἀξία τοῦ συνόλου τῶν δασικῶν προϊόντων ἐκ δημοσίων τε καὶ ἰδιωτικῶν δασῶν ἔχει εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν ὡς ἀκολούθως :

Ξυλεία	53 7
Καυσόξυλα	72 -
Ξυλάνθρακες	146.8
Ρητίνη	100.4
Ἄσβεστος	53.1
Διάφορα	2.5
Δευτερεύοντα προϊόντα . .	7.8
Σύνολον	<u>436.3</u>

V. Κτηνοτροφία.

Ἡ ἐκτίμησις τῆς κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς τῆς Ἑλλάδος ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ἐμφανίζει μεγαλειτέρας ἔτι δυσχερείας. Ἡ ὑπηρεσία τῆς στατιστικῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας παρέχει διὰ τὰ ἔτη 1860, 1899 καὶ 1911 ἕως 1928 τὸν ἀριθμὸν τῶν ζώων καὶ τῶν κατοικιδίων πτηνῶν τῆς χώρας. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πορισμάτων αὐτῆς κατὰ τὰ ἔτη 1926, 1927 καὶ 1928 ὁ ἀριθμὸς τῶν ζώων καὶ κατοικιδίων πτηνῶν τῆς χώρας ἔχει ὡς ἀκολούθως :

	1926	1927	1928	Ἀξία κατὰ κεφ.	Σύνολον ἀξίας
Βόες	468.428	462.405	473.092	x 2.979	1.409.343.068
Ἀγελάδες	456.324	446.180	437.111	x 7.608	3.325.540.488
Βούβαλοι	38.762	38.558	44.680	x 4.222	188.638.960
Φορβάδες	66.482	65.938	69.588	x 7.088	493.239.744
Ἴπποι	214.040	210.803	220.718	x 6.565	1.449.013.670
Ἡμίονοι	147.601	135.299	159.610	x 8.487	1.354.610.070
Ὄνοι	318.861	323.152	342.870	x 2.378	815.344.880
Πρόβατα	6.950.541	6.441.830	6.920.361	x 198	1.363.311.117
Χοῖροι	509.636	452.595	418.524	x 1.088	455.354.112
Αἴγες	4.669.489	4.579.199	4.919.118	x 348	1.706.933.946
					<u>12.561.330.035</u>
Πτηνὰ κατοικίδια	7.312.703	7.737.826	8.693.241	x 40	347.729.640
					<u>12.909.059.675</u>

Ἡ ὑπηρεσία τῆς Στατιστικῆς, σημειωτέον, δίδουσα τοὺς ὡς ἄνω ἀριθμοὺς τῶν ζώων ἐν γένει τῆς χώρας δὲν παρέχει καὶ τὴν ἀξίαν συγχρόνως τῆς ἐτησίως κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς, ἀλλ' οὔτε καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἀπογραφέντων ζώων. Διὰ τοῦτο ἡμεῖς βασιζόμενοι ἐπὶ τῶν δεδομένων τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας, ἥτις, διὰ τὴν ἐξακριβώσιν τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ζώων ὀρίζει τὴν ἀξίαν αὐτῶν, ὑπολογίζομεν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς τὴν ἀξίαν τῶν ἀπογραφέντων ζώων κατὰ τὸ ἔτος 1928 καὶ φθάνομεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρα. 12.909.059.675, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀνέροχεται καθ' ὑπολογισμὸν ἡ ἀξία τῶν ζώων καὶ τῶν κατοικιδίων πτηνῶν τῆς χώρας κατὰ τὸ 1928. Ἄν ληφθῇ ἤδη ὑπ' ὄψει, ὅτι γενικῶς ἡ ἀξία τῆς ἐτησίως παραγωγῆς τῆς

κτηνοτροφίας μας υπολογίζεται ὡς ἴση πρὸς τὸς 50% τῆς ὅλης ἀξίας τῆς παραγωγῆς ἐξ αὐτοῦ συμπεραίνεται τότε, ὅτι ἡ ἀξία τῆς ὅλης ἐτησίας παραγωγῆς τῆς κτηνοτροφίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὑπὲρ τὰ 6 δισεκατομμύρια δραχμῶν. Ὁ υπολογισμὸς οὗτος δὲν ἀπομακρύνεται πολὺ τῶν γενομένων παρ' ἄλλων υπολογισμῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀξίαν τῆς κτηνοτροφικῆς μας παραγωγῆς.

Ἐπὶ τῇ βάσει ἐπίσης στοιχείων, χορηγηθέντων μοι παρὰ τῆς Διευθύνσεως Στατιστικῆς τοῦ Ἑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἡ ἀξία ὠρισμένων εἰδῶν τῆς κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς τῆς χώρας κατὰ τὸ ἔτος 1929 ἔχει ὡς ἀκολούθως :

109.975.781	δεκάδες	γάλακτος	ἀξίας	δρχ.	701.501.877
858.192	»	βουτύρου	»	»	58.524.523
10.534.841	»	τυροῦ	»	»	262.783.927
3.588.707	»	ἐρίου προβάτων	»	»	137.669.388
673.480	»	ἐρίου αἰγῶν	»	»	21.696.232
13.996.602	»	δωδεκάδες αὐγῶν	»	»	195.807.914
608.908	»	δεκάδες μέλιτος	»	»	14.387.190
		Σύνολον	»	»	<u>1.392.371.051</u>

Εἰς τὸ ποσὸν αὐτὸ ὅμως δὲν συμπεριλαμβάνεται οὔτε ἡ ἀξία τοῦ παραχθέντος κρέατος, οὔτε ἡ ἀξία τῶν γεννηθέντων νέων ζώων ἢ πτηνῶν ἐν γένει, ἀλλ' οὔτε ἡ ἀξία τῶν δερμάτων τῶν σφαγέντων ζώων τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, οὔτε τέλος ἡ ἐργασία τῶν κτηνῶν.

Ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀξίας τοῦ καταναλισκόμενου ἐκ τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς κρέατος, ἡ ἀξία τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῶν ζώων τῆς χώρας καὶ ἐν γένει τὸ ἐκ τῶν ὡς ἄνω αἰτιῶν ἐθνικὸν εἰσόδημα δὲν εἶναι δυσχερὲς νὰ ἐκτιμηθῇ. Ἄν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας, αἱ ἀνάγκαι τῆς καταναλώσεως ἐκάστης οἰκογενείας εἰς κρέας καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῇ χώρᾳ πτηνῶν καὶ κτηνῶν, δύναται τότε νὰ υπολογίσῃ τις τὸ ἀπὸ τὸ καταναλισκόμενον κρέας τῆς παραγωγῆς τῆς χώρας ἐθνικὸν εἰσόδημα ὡς ὑπερβαίνον τὰ 1300 ἑκατομμύρια δραχμῶν, λαμβανομένου ὡς δεδομένου ὅτι ἐκάστη οἰκογένεια ἐν Ἑλλάδι καταναλίσκει ἐκ τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς (μὴ υπολογιζομένων τῶν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς κρεάτων) 30 δραχμῶν κρέας καθ' ἑβδομάδα. Ἐὰν, ἀφ' ἑτέρου κατὰ τοὺς μᾶλλον μετρίους υπολογισμοὺς, τὸ ἐκ τοῦ δέρματος τῶν ζώων εἰσόδημα υπολογισθῇ ὡς ἴσον πρὸς τὸ ἐξ ἐρίων, θὰ ἔχωμεν τότε εἰσόδημα ἐκ δερμάτων ὅσον περίπου εἶναι καὶ τὸ ἐξ ἐρίων εἰσόδημα. Ἄν ληφθῇ δὲ, τέλος, ὑπ' ὄψει ὁ ἀριθμὸς τῶν κτηνῶν τῆς χώρας καὶ αἱ συνθηκαὶ αὐτῆς, ἰδίως ἀπὸ ἀπόψεως συγκοινωνίας καὶ χρησιμοποίησεως μηχανῶν, δεόν τότε νὰ υπολογίσωμεν τὸ εἰσόδημα τῆς χώρας ἐκ τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τῶν ζώων εἰς 1500 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ἀνακεφαλαιοῦντες δὲ οὕτω ἔχομεν :

Ἀξία βουτύρου, γάλακτος, αὐγῶν καὶ τυροῦ . . .	δρχ.	1392	ἑκατομμύρια
Ἀξία κρέατος	»	1300	»
Ἀξία δερμάτων	»	170	»
Ἀξία ἐργασίας ζώων	»	1500	»
		<u>4362</u>	»
	Σύνολον	<u>4362</u>	»

Κατὰ συνέπειαν τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ἐκ τῆς κτηνοτροφίας δύναται νὰ ὑπολογισθῇ, κατὰ τοὺς μᾶλλον μετρίους ὑπολογισμοὺς, εἰς 4362 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸν πρῶτον ὑπολογισμὸν κατελήξαμεν εἰς εἰσόδημα 6.000 ἑκατομμυρίων, λαμβάνοντες ἤδη τὸν μέσον ὄρον δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ἐθνικὸν εἰσόδημα ἐκ τῆς κτηνοτροφίας ἴσον πρὸς 5.200 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

VI. Βοσκαί.

Δὲν ὑπάρχει, ἐπίσης, ἐπίσημος στατιστικὴ τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τῶν βοσκῶν ἐν Ἑλλάδι. Θὰ ἦτο δυνατόν νὰ συμπεράνη τις τὸ εἰσόδημα ἐκ βοσκῶν ἐπὶ τῇ βίσει τῆς φορολογίας, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει καὶ πάλιν δεδομένον ἀποκλειστικῶς τῆς ἀποδόσεως τῆς φορολογίας τῶν βοσκῶν. Μόνον εἶνε γνωστὴ ἡ ἀπόδοσις γενικῶς τῆς φορολογίας τῶν γαιῶν (μισθώσεως) β' κατηγορίας, τοῦ νόμου 1640, ἣτις ἀνέρχεται εἰς 13 περίπου ἑκατομμύρια ἐτησίως. Συνεπῶς, ἂν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει αἱ φορολογικαὶ διαφυγαὶ ἐν γένει ὡς καὶ αἱ ἀποκρύψεις τοῦ φόρου, θὰ ἦτο δυνατόν μετὰ τινος τόλμης ἴσως νὰ δεχθῇ τις τὴν ἀπόδοσιν τοῦ φόρου τῶν βοσκῶν ὡς ἀνερχομένην εἰς 13 ἑκατομμύρια δραχμῶν καί, κατὰ συνέπειαν, τὸ εἰσόδημα ἐκ τῶν βοσκῶν ὡς ἴσον πρὸς 100 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

VII. Ἀλιεία.

Οὔτε τοῦ ἐκ τῆς ἀλιείας τῆς Ἑλλάδος εἰσοδήματος ἐπίσης ἐπίσημος στατιστικὴ, ὑπάρχει. Μόνον ὠρισμένοι ὑπολογισμοὶ ἔχουσι γίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει ὠρισμένων τεκμηρίων τῶν ἀναγκῶν τῆς καταναλώσεως. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοὺς τὸ εἰσόδημα ἐκ τῆς ἀλιείας ὑπολογίζεται εἰς 250 περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐτησίως.

Θὰ ἦτο δυνατόν νὰ βασισθῶμεν ἐπίσης ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων στατιστικῶν δεδομένων περὶ τῶν ἀλιευθειῶν κατὰ ἓν ἔτος ποσοτήτων ἰχθύων. Οὕτω κατὰ τὸ ἔτος 1928 αἱ ποσότητες τῶν ἀλιευθέντων ἰχθύων ἔχουν ὡς ἀκολουθῶς :

Ἰχθεῖς ἐν γένει	12.600.000	χιλιόγραμμα
Κεφαλόπουλα εἰδικῶς	315.000	»
Μαλακόστρακα	128.448	»
	<u>13.043.448</u>	»
	Σύνολον	<u>13.043.448</u>

Ἐὰν ληφθῇ ἤδη ὑπ' ὄψει, ὅτι κατὰ μέσον ὄρον ἡ ἀξία ἐκάστου χιλιόγραμμου ἰχθύων δύναται νὰ ὑπολογισθῇ πρὸς 20 δραχμάς, τὸ εἰσόδημα τότε ἐκ τῶν παραγομένων ἰχθύων φθάνει τὰ 250 περίπου ἑκατομμ. δρχ. ἐτησίως.

Θὰ ἦτο δυνατόν ὅμως νὰ κάμωμεν καὶ ἕτερον ὑπολογισμόν. Λαμβάνομεν τὴν ποσότητα τῶν ἀλιευθέντων ἰχθύων 13.043.448 χιλιόγραμμων. Γνωρίζομεν, ἀφ' ἑτέρου, τὴν ἐξαχθεῖσαν ποσότητα ἰχθύων κατὰ τὸ ἔτος 1928 ὡς καὶ τὴν ἀξίαν αὐτῶν ἦτοι 137.000 περίπου χιλιόγραμμα, ἀξίας δραχμῶν 2.145.000. Συμπεραίνομεν ὅθεν ἐκ τούτου, ὅτι ἡ ἀξία τῆς ποσότητος τῶν ἀλιευθέντων ἰχθύων 13.043.448 δέον νὰ ἀξίῃ 205 περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν. Καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπολογισμοῦ τούτου ἐμφανίζεται προφανῶς: μειωμένον τὸ εἰσόδημα τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῆς ἀλιείας. Ὁ ὑπολογισμὸς ὅμως τῶν 250 ἑκατομμυρίων δραχμῶν φαίνεται, καθ' ἡμᾶς, μᾶλλον σύμφωνος πρὸς τὴν πραγματικότητα, διότι εἶναι ἀδύνατον ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνερχόμενος εἰς 6.300.000 κατοίκους νὰ μὴ καταναλίσκη ἰχθεῖς ἀξίας 250 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἦτοι ἕκαστον ἄτομον κατ' ἔτος ἰχθεῖς ἀξίας τοῦλάχιστον 49 δραχμῶν.

VIII. Σπογγαλιεία.

Οὔτε διὰ τὸ ἐκ τῆς σπογγαλιείας εἰσόδημα τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει, δυστυχῶς, ἐπίσημος στατιστική. Γνωρίζομεν μόνον ὅτι ἡ ἀξία τῶν ἐξαχθέντων σπόγγων κατὰ τὸ ἔτος 1928 ἀνῆλθεν εἰς 7.329.150 δραχμάς. Θὰ ἦτο ὅθεν δυνατόν νὰ δεχθῶμεν ὡς εἰσόδημα ἐκ τῆς σπογγαλιείας ποσὸν ἴσον πρὸς 20 ἑκατομμύρια δραχμῶν, τοῦλάχιστον, δεδομένου ὄντος ὅτι οἱ σπογγαλιεῖς τῆς Ἑλλάδος ἀνήρχοντο κατὰ τὸ ἔτος 1928 εἰς 222, πρὸς διατροφὴν αὐτῶν δὲ καὶ δι' ἐλάχιστον περιθώριον κέρδους, πρέπει νὰ ἔχωσιν εἰσόδημα 20 τοῦλάχιστον ἑκατομμυρίων δραχμῶν ὅπωςδῆποτε.

IX. Ἀλυκαί.

Διὰ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ἐκ τῶν ἀλυκῶν ὑπάρχουν στατιστικὰ δεδομένα. Οὔτω κατὰ τὸ ἔτος 1928 ἐπωλήθη ποσότης 58.581 τόννων ἄλατος, ἧς ἡ ἀξία ἦτο 122 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἡ παραχθεῖσα ποσότης ἦτο περίπου διπλασία. Ἐὰν ὅμως ληφθῇ ὑπ' ὄψει ἡ διαφυγὴ καὶ ἡ περιουλλογὴ ἄλατος ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν, δυνάμεθα τότε νὰ δεχθῶμεν καὶ ἔτος ὡς εἰσόδημα 140 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

X. Θήρα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐκ θήρας εἰσόδημα τῆς Ἑλλάδος δὲν ὑπάρχουσιν ἐπίσημα στατιστικὰ δεδομένα. Ἐν τούτοις, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος κυνηγῶν κατὰ τὸ ἔτος 1928 ἀνῆρχετο εἰς 240, αἱ δὲ εἰσπράξεις τοῦ Δημοσίου κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξ ἀδειῶν θήρας ἀνῆλθον εἰς 9.096.137 δραχμάς. Συνεπῶς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ δεχθῶμεν ὡς ἐθνικὸν εἰσόδημα ἐκ τῆς θήρας ποσὸν ἴσον πρὸς 150 ἑκατομμύρια δραχμῶν, δεδομένου ὄντος ὅτι ὑπάρχει φορολογικὴ διαφυγὴ.

XI. Μεταλλεῖα.

Ἡ ἀξία τῆς εἰς μέταλλα παραγωγῆς τῆς χώρας ἔχει ὡς ἀκολούθως, συμφώνως πρὸς τὰ ὑπάρχοντα στατιστικὰ δεδομένα διὰ τὸ ἔτος 1928.

Σίδηρος	Δρχ.	30.503 568
Μόλυβδος	»	968.044
Ψευδάργυρος	»	592.144
Μαγγάνιον	»	373.280
Χρωμίτης	»	21.222 626
Λευκόλιθος	»	10.225.649
Σιδηροπυρίτης	»	25.635.120
Στατίτης	»	155 298
Λιγνήτης	»	27.540.347
	Σύνολον	117.213.073
Σμύρις (ἑξαχθεῖσα ποσότης)	»	18.658.359
	Σύνολον	<u>135.874.432</u>

Β'. Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.

1. Μικτὴ βιομηχανικὴ παραγωγή.

Ἡ ἀξία τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τῆς Ἑλλάδος ἔχει συμφώνως πρὸς τὰ ὑπάρχοντα στατιστικὰ δεδομένα, καὶ μετ' ἀφαιρέσιν τῆς ἀξίας τοῦ οἴνου, τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ ἀλεσθέντος σίτου, ὡς ἀκολούθως:

Μεταλλουργικαὶ βιομηχανίαι	Δρχ.	58.070.000
Μηχανουργικαὶ	»	273.875.000
Οἰκοδομικαὶ	»	403.481.000
Κλωστικαὶ	»	1.865.700.000
Εἰδῶν διατροφῆς	»	1.482.929.000
Χημικαὶ	»	1.053.090.000
Κατεργασίαι δέρματος	»	695.000.000
Χάρτου	»	211.000 000
Εἰδῶν ἱματισμοῦ	»	61.850 000
Κατεργασίας ξύλου	»	347.500.000
Παραγωγῆς ἠλεκτρισμοῦ	»	490.900.000
Καπνοῦ	»	214.700.000
	Σύνολον	<u>7.158.095 000</u>

Εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀξίαν βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ εἰδικῶς εἰς τὰς βιομηχανίας εἰδῶν διατροφῆς δὲν συμπεριλαμβάνεται πάντως ἡ ἀξία τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, καθόσον τὰ προϊόντα ταῦτα εἶναι γεωργικὰ καὶ ὑπολογίζεται ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς τὴν ἀξίαν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τῆς χώρας ὡς ἀκολούθως:

Ἔτη		Ἀξία οἴνου	Ἀξία ἐλαίου	Σύνολον ἀξίας
1927	δρχ.	1.250.000.000	2.270.000.000	3 520.000.000
1928	»	1.310.000.000	2.845.000.000	4.145.000.000

Ἡ ἀξία τῆς πρώτης ὕλης τοῦ οἴνου ἦτοι τοῦ γλεύκους ἀνέρχεται εἰς 906 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἡ δὲ τῆς τοῦ ἐλαίου εἰς 1982 ἑκατομμύρια

Συνεπῶς δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν εἰς τὴν ἀξίαν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τῆς χώρας δι' οἶνον μὲν τοῦλάχιστον 400 ἑκατομμύρια δραχμῶν, δι' ἔλαιον δὲ 1000 ἑκατομμύρια ἤτοι ἐν συνόλῳ 1400 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Οὕτως ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή τῆς Ἑλλάδος ἀνέρχεται κατ' ἀξίαν εἰς 8550 ἑκατομμύρια δραχμῶν περίπου, δὲ μικτὴ βιομηχανικὴ παραγωγή αὐτῆς, μετὰ τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ γλεύκου εἰς 11.079 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

II. Καθαρὰ ἀξία τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς.

Ἐὰν ὑπολογίσωμεν ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω μικτῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τῶν 11.079 ἑκατ. δραχμῶν ἐν ποσοστὸν 50 % τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς διὰ φθορὰν κεφαλαίου καὶ πρώτας ὕλας, αἵτινες ἔχουσιν ὑπολογισθῆ εἰς τὴν ἀξίαν ἄλλων κατηγοριῶν τῆς παραγωγῆς, ἀπομένει ὡς καθαρὰ ἀξία τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τῆς Ἑλλάδος ποσὸν 5.500 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου, συμφώνως πρὸς τὴν γενομένην βιομηχανικὴν ἀπογραφὴν κατὰ Σεπτέμβριον 1931, δέον νὰ ὑπολογισθῆ ὅτι καταβάλλεται ποσὸν 2.610.127.800 δραχμῶν διὰ μισθούς, δεδομένου ὄντος ὅτι τὸ μισθωτικὸν προσωπικὸν τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας ἀνέρχεται εἰς 161.119 ἄτομα, ἡ δὲ κατὰ μέσον ὄρον ἡμερησίᾳ ἀποζημίωσις ὑπολογίζεται εἰς 54 δραχμὰς ἐπὶ 300 ἡμέρας κατ' ἔτος.

Δέον νὰ σημειωθῆ, ὅτι εἰς τὸ ποσὸν τῶν 2610 ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ μισθούς τοῦ προσωπικοῦ τῆς βιομηχανίας δὲν περιλαμβάνεται τὸ ποσόν, ὅπερ δίδεται ὡς μισθὸς εἰς τὸ προσωπικὸν ἐν γένει, ὅπερ ἀπασχολεῖται εἰς τὴν βιομηχανίαν καπνοῦ καὶ ὅπερ ὑπολογίζεται ὅτι ἀνέρχεται εἰς 40.000 ἄτομα.

Οὕτως, ἂν ληφθῶσιν ἐπὶ πλέον ὑπ' ὄψει οἱ καταβαλλόμενοι φόροι εἰς τὸ Δημόσιον, τὸ κέρδος τοῦ ἐπιχειρηματίου, ἡ ἀμοιβὴ τοῦ κεφαλαίου, ὅπερ χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ὡς καὶ τὰ διάφορα ἀποθεματικά, ἅτινα ἐκ τῶν κερδῶν σχηματίζονται, ἡ μορφή γενικῶς ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων βιομηχανίας, αἵτινες εἶναι μᾶλλον προσωπικαὶ καὶ οἰκογενειακαὶ καὶ συνεπῶς ἀπασχολοῦσιν οὐχὶ σημαντικὸν ἐργατικὸν προσωπικόν, τέλος δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ἀπασχολουμένων ἀνερχομένων κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1928 εἰς 429.831 ἄτομα δυνάμεθα νὰ δικαιολογήσωμεν ὡς ἀξίαν καθαρὰν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τῆς Ἑλλάδος τοῦλάχιστον 5.500 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

III. Οἰκιακὴ βιομηχανία.

Θὰ ἦτο ἴσως ἀπαραίτητον νὰ ἐμφανίσωμεν ἐν συνεχείᾳ τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς χωριστὰ τὸ εἰσόδημα τῆς οἰκιακῆς βιομηχανίας. Τοῦτο ὑπολογίζεται ἀπὸ τὸν κ. Χρ. Εὐελπίδην εἰς 13.890.000 δολλάρια ἤτοι κατὰ τὸ 1927 εἰς 1.080 ἑκατ. περίπου δραχμὰς. Τὸ εἰσόδημα ὅμως τοῦτο εἰς τὴν παροῦσαν ἐργασίαν μας περιλαμβάνεται εἰς τὸ εἰσόδημα ἐξ ὑπηρεσιῶν ἐλευθερίων ἐπαγγελμάτων ἐν γένει καὶ ἐκ καθαρῶς προσωπικῶν ὑπηρεσιῶν, ἅτινα ἐν συνόλῳ ὑπολογίζονται ἐν συνεχείᾳ τῆς παρούσης μελέτης εἰς 3.650 ἑκατ.

δραχμὰς χωρὶς εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο νὰ περιλαμβάνεται τὸ εισόδημα ἐκ μισθῶν καὶ συντάξεων, ὅπερ ὑπολογίζεται εἰς 4.759, ἑκατ. δραχμὰς, ἐνῶ ὁ κ. Εὐελπίδης ὑπολογίζει τὸ εισόδημα ἐξ ἐπαγγελμάτων (métiers) μόνον εἰς 40.000.000 δολλάρια ἢ 3.100 ἑκατ. δραχμὰς περίπου.

Ἀνακεφαλαίωσις.

Ἀνακεφαλαιοῦντες ἤδη, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν καὶ ποσοστῷ λόγῳ φθορᾶς καὶ ἄλλων ἐξόδων 200)ο διὰ τὰ δημητριακὰ καὶ 50)ο διὰ τὸν καπνόν, τὴν σταφίδα, τὰς σταφυλὰς καὶ τὸ γλεῦκος, τὸ ἔλαιον καὶ τὰς ἐλαίας ὡς καὶ διάφορα ἄλλα εἶδη γεωργίας, τὴν δενδροκομίαν, τὰ δάση καὶ τὴν κτηνοτροφίαν, ἔχομεν τὰ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν:

	Ἀξία μικτῆς παραγωγῆς	Ἀξία καθαρῶς παραγωγῆς
Δημητριακὰ	Δρχ. 3.682,4	Δρχ. 2.946
Καπνὸς	» 2.143,9	» 2.036
Σταφίς	» 1.376,7	» 1.308
Σταφυλαὶ-γλεῦκος	» 1.007,5	» 957
Ἐλαιον-ἐλαῖαι	» 2.413,3	» 2.292
Διάφορα	» 644,3	» 612
Σύνολον γεωργικῆς παραγωγῆς ἑκατομμύρια	11.268.1	ἑκατομμύρια 10.151.-
Δενδροκομία	Δρχ. 328.1	Δρχ. 311.-
Δάση	» 436.3	» 414.5
Κτηνοτροφία	» 5 200.-	» 5.000.-
Βοσκαὶ	» 100.-	» 95.-
Ἀλιεΐα	» 250.-	» 250.-
Σπογγαλιεΐα	» 20.-	» 20.-
Ἄλυκαὶ	» 140.-	» 140.-
Θήρα	» 150.-	» 150.-
Μεταλλεΐα	» 135.9	» 135.9
Σύνολον	» 6 760.3 ἑκατομ.	» 6.516.4 ἑκατ.
» φυσικῆς παραγωγῆς	<u>18.028.3</u> »	<u>16.667.4</u> »

Εὐρίσκομεν οὕτως ὅτι ἡ ἀξία τῆς φυσικῆς παραγωγῆς τῆς Ἑλλάδος ἀνέρχεται (καθαρὰ γεωργικὴ παραγωγή) εἰς 16,667 ἑκατομμύρια δραχμῶν προστιθεμένης δὲ εἰς ταύτην τῆς ἀξίας τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἀνέρχεται ἡ ἀξία τῆς ὅλης Ἑλληνικῆς παραγωγῆς εἰς 22.167 ἑκατομ. δραχμῶν.

Γ'. ΑΞΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

1. Διάκρισις ὑπηρεσιῶν.

Ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀξίας τῶν ὑπηρεσιῶν παρουσιάζει μεγαλειτέρας δυσχερείας ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας τῆς φυσικῆς παραγωγῆς, καθ' ὅσον τὰ σχετικὰ στατιστικὰ δεδομένα ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἀνεπαρκέστερα καὶ περισσύτερον ἑλλιπῆ. Ἐξ ἄλλου δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι μέρος τῆς ἀξίας τῶν ὑπηρεσιῶν περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἀξίαν τῆς φυσικῆς παραγωγῆς

τῆς χώρας. Πρέπει διὰ τοῦτο, λοιπόν, νὰ ἔχωμεν ἐπιφυλάξεις τινὰς καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπολογίσωμεν ὡς εἰσόδημα μόνον τὴν ἀξίαν τῶν ὑπηρεσιῶν, αἵτινες δὲν ἔχουσι ἤδη ἐνσωματωθῆ εἰς τὴν ἀξίαν τῆς φυσικῆς ἢ τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς.

Αἱ διάφοροι ὑπηρεσίαι εἶναι δυνατὸν νὰ διακριθῶσιν ἐν ἐκάστη χώρᾳ εἰς :

- 1) Ὑπηρεσίας πραγματικοῦ κεφαλαίου.
- 2) Ὑπηρεσίας μεταφορῶν καὶ συγκοινωνίας.
- 3) Ὑπηρεσίας ἐμπορίου Τραπεζῶν καὶ ἀσφαλίσεως.
- 4) Ὑπηρεσίας ἐπαγγελματικὰς (ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα καὶ τέχναι).
- 5) Ὑπηρεσίας δημοσίας καὶ δημοτικὰς.
- 6) Ὑπηρεσίας προσωπικῶν καὶ κινητῶν κεφαλαίων (τόκους κλπ. καὶ ἐργασίας ἐν τῷ ἔξωτερικῷ).
- 7) Ὑπηρεσίας οἰκιακὰς (ὑπηρετῶν καὶ ὑπηρετριῶν).

Ὁ κ. Χ. Εὐελπίδης πραγματευόμενος περὶ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ *Les Etats Balkaniques* (σελ. 341) εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατατάσσει τὰ διάφορα εἰσοδήματα, ἅτινα δὲν προέρχονται ἐκ τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ μετασχηματισμοῦ (βιομηχανίας) εἰς εἰσοδήματα ἐκ κυκλοφορίας καὶ εἰσοδήματα κεφαλαίων. Ἡ διάκρισις αὕτη εἶναι ὄντως ἀξιόλογος. Ἐκθέτοντες ἀναλυτικώτερον ἐνταῦθα τὰ διάφορα στοιχεῖα, ἅτινα ἀπαρτίζουν τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα τῆς χώρας δίδομεν κυρίως προσοχὴν εἰς τὴν ἀναλυτικωτέραν ἔκθεσιν τῶν στοιχείων τούτων, ἵνα οὕτω καταστῆ εὐχερέστερος ὁ ἔλεγχος αὐτῶν.

II. Ὑπηρεσίαι πραγματικοῦ κεφαλαίου.

Εἰς ταῦτα περιλαμβάνονται ὄχι μόνον τὰ καταβαλλόμενα ἐνοίκια παρὰ τῶν ἐνοικιαζόντων κατοικίας ἀλλὰ καὶ τὸ εἰκαζόμενον ἐνοίκιον, ὅπερ ὁ ἰδιοκτήτης θὰ κατέβαλε διὰ τὴν κατοικίαν του, ἂν δὲν παρέμεινεν ἐν αὐτῇ ὡς ἰδιοκτήτης.

Ἡ ἐκτίμησις τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τῶν ἐνοικίων προσκόπτει συνήθως εἰς τὰς φορολογικὰς διαφυγὰς καὶ τὰς φορολογικὰς ἀπαλλαγὰς τῶν μικρῶν εἰσοδημάτων ἐξ οἰκοδομῶν. Δὲν εἶναι δυνατὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποδόσεως τοῦ φόρου οἰκοδομῶν νὰ ὑπολογίσωμεν τὸ εἰσόδημα ἐξ ἐνοικίων. Βασιζόμεθα, λοιπόν, ἐπὶ μιᾷ ἀπογραφῆς τῶν οἰκοδομῶν ἐν Ἑλλάδι, γενομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν κατὰ τὸ ἔτος 1929, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ 1928 ὑπῆρχον ἐν Ἑλλάδι ἐν συνόλῳ 1.223.993 οἰκοδομαί, τὸ ἐτήσιον συνολικὸν εἰσόδημα τῶν ὁποίων ὑπολογίζεται εἰς δραχ. 5.022.717.100. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 1.223.993 οἰκοδομῶν αἱ 286.707 τοιαῦται φορολογοῦνται διὰ μισθωτικὴν ἀξίαν δραχ. 3.319.299.000. Μεταξὺ τῶν οἰκοδομῶν, ἀφ' ἑτέρου, αἵτινες δὲν ὑπόκεινται εἰς φόρον, ὑπολογίζονται 741.331 ὡς ἰδιοκατοικούμεναι ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτῶν μὲ μίσθωμα ἐκάστης ἔλασσον τῶν 3000 δραχ., 121.412 οἰκοδομαί εἶνε προσφυγικῶν συνοικισμῶν, 32.642 εἶνε οἰκοδομαὶ ἀνταλλαγέντων πληθυσμῶν, 22.063 εἶνε νεόδμητοι καὶ ἀπαλασσόμεναι τοῦ

φόρου, 12.208 ἀνήκουσιν εἰς τὸ Κράτος ἢ εἰς πρόσωπα δημοσίου δικαίου, 12:37 εἶναι ἐργοστάσια καὶ 6253 εἶνε ἀγροτικά ἐγκαταστάσεις.

Τὸ φορολογητέον εἰσόδημα ἐξ ἐνοικίων οἰκοδομῶν εἶναι συνεπῶς ὑπολογιστέον, ὡς σημειοῦμεν ἄνωτέρω, εἰς 5.022.717.100 δραχμὰς χωρὶς νὰ ὑπολογίζωνται αἱ φορολογικαὶ ἀποκρύψεις.

III. Μεταφοραὶ καὶ Συγκοινωνίαι.

Ἡ ἀξία τῶν ὑπηρεσιῶν μεταφορῶν καὶ συγκοινωνίας καθορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μικτῶν προσόδων καὶ ἐπιχειρήσεων ἢ ἐργασιῶν ἐν γένει μεταφορῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ἀφαιρέσωμεν τὴν χρησιμοποιουμένην καύσιμον ὕλην ὡς καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ βιομηχανικοῦ ὕλικου τοῦ ἀναγκαίου διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὰς ἐπισκευάς.

Ἐλλείπει ἐπισήμων στατιστικῶν πρὸς ὑπολογισμόν τοῦ εἰσοδήματος ἐξ ὑπηρεσιῶν μεταφορῶν καὶ συγκοινωνιῶν καὶ ἵνα δυνηθῶμεν νὰ ὑπολογίσωμεν πληρέστερον τὸ εἰσόδημα τῆς κατηγορίας αὐτῆς λαμβάνομεν ὑπ' ὄψει τὸ εἰς ποσότητα εἰσαγωγικὸν καὶ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς χώρας ὡς καὶ τὴν κίνησιν τῶν σιδηροδρόμων, αὐτοκινήτων καὶ ἐν γένει τῶν πλωτῶν μέσων. Ὅπως οὕτω ἐκτιμήσωμεν τὸ εἰσόδημα ἐκ μεταφορῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς χώρας διακρίνομεν :

1) Τὰ μεταφορικὰ ἔξοδα ἐν γένει τῶν ἐμπορευμάτων ἀπὸ τοῦ ἀτμοπλοίου καὶ σιδηροδρόμων εἰς τὰς ἀποθήκας καὶ τοὺς σιδηροδρόμους.

2) Τὸ εἰσόδημα τῶν σιδηροδρόμων.

3) Τὸ εἰσόδημα ἐκ μεταφορῶν αὐτοκινήτων.

4) Τὸ εἰσόδημα ἐξ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐθνικῶν ἀκτοπλοικῶν συγκοινωνιῶν, ὡς καὶ τῆς διεθνοῦς διὰ θαλάσσης συγκοινωνίας.

A) Μεταφορικὰ ἔξοδα καὶ ταξειδιῶται : Διὰ νὰ προσδιορίσωμεν τὸ εἰσόδημα ἐκ μεταφορικῶν ἔξόδων ἀπὸ τοῦ ἀτμοπλοίου ἢ τῶν Σιδηροδρόμων εἰς τὰς ἀποθήκας λαμβάνομεν ὑπ' ὄψει : 1) Τὰς ἐκφορτώσεις ἐμπορευμάτων μεταφερομένων διὰ θαλάσσης καὶ 2) Τὰς φορτώσεις ἐμπορευμάτων μεταφερομένων διὰ θαλάσσης.

§ 1 **Μεταφορικά.**— Συμφώνως πρὸς πρὸς τὴν Ἐπετηρίδα τῆς Στατιστικῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τοῦ 1930, κατὰ τὸ 1928 ἔχομεν :

1) Ἐκφορτώσεις ἐμπορευμάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ἑλληνικῶν πλοίων 1.105.121 τόννοι καὶ διὰ ξένων πλοίων 1.429.761 τόννοι ἤτοι ἐν συνόλῳ τόννοι 2.534.882.

2) Ἐκφορτώσεις ἐμπορευμάτων ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ δι' ἑλληνικῶν πλοίων 914.144 τόννοι καὶ διὰ ξένων πλοίων 16.339 τόννοι ἤτοι ἐν συνόλῳ τόννοι 930.483.

3) Φορτώσεις ἐμπορευμάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ἑλληνικῶν πλοίων τόννοι 124.175 καὶ διὰ ξένων πλοίων 441.684 τόννοι ἤτοι ἐν συνόλῳ τόννοι 565.879.

4) Φορτώσεις ἐμπορευμάτων ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ δι' ἑλληνικῶν πλοίων

680.255 τόννοι και διὰ ξένων πλοίων τόννοι 19.159 ἦτοι ἐν συνόλῳ 699.414 τόννοι.

Σεγκεφαλαιοῦντες ἤδη τὰς ὡς ἄνω ἐκφορτώσεις και φορτώσεις μεταφορθέντων ἐμπορευμάτων εἴτε δι' ἑλληνικῶν εἴτε διὰ ξένων πλοίων, εὐρίσκομεν ἐν συνόλῳ τόννους 4.730.658 ἐμπορευμάτων. Ἐάν λάβωμεν ἤδη ὡς βᾶσιν, ὅτι δι' ἕκαστον τόννον ἐμπορευμάτων διὰ μεταφορικὰ ἔξοδα μέχρι τοῦ σιδηροδρόμου ἢ μέχρι τῶν ἀποθηκῶν ἢ ἐκ τοῦ σιδηροδρόμου και τῶν ἀποθηκῶν μέχρι τοῦ πλοίου δαπανᾶται ποσὸν τοῦλάχιστον 80 δραχμῶν, τὸ εἰσόδημα τότε ἐκ τῶν μεταφορικῶν ἀνέρχεται εἰς $4.730.658 \times 80 = 378.452.640$ δραχ. Καὶ ἐάν λάβωμεν ἀκόμη ὑπ' ὄψει, ὅτι ἐκτὸς τῆς ἐκφορτώσεως και φορτώσεως ἐμπορευμάτων ὑπάρχει και κίνησις ἐπιβατῶν και ὅτι τὸ σύνολον τῶν ἐπιβιβασθέντων και ἀποβιβασθέντων ταξειδιωτῶν κατὰ τὸ ἔτος 1928, συμφώνως πρὸς τὴν ἐπετηρίδα τῆς Στατιστικῆς, ἀνῆλθεν εἰς 1.260.784 ἄτομα, νὰ δεχθῶμεν δὲ κατὰ τοὺς μετριοτέρους ὑπολογισμούς, ὅτι τὰ διὰ τὴν ἀποβίβασιν ἢ ἐπιβίβασιν ἑκάστου ἐξ αὐτῶν ἔξοδα ἀνέρχονται περίπου εἰς 22 ἑκατομμύρια δραχμῶν θὰ ἔχωμεν τότε ἐν συνόλῳ 400 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐκ μεταφορικῶν ἐν γένει. Ἐάν δὲ ἐκ τούτου τοῦ ποσοῦ ἀφαιρεθῇ ποσοστὸν 5% διὰ φθορὰν κλπ. δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ἐν τέλει ὡς καθαρὸν εἰσόδημα τῆς χώρας ἐκ μεταφορικῶν ποσὸν 380 ἑκατομμυρίων.

§ 2. *Κίνησις Σιδηροδρόμων.*—Ὁμοίως δὲν ὑπάρχουσιν ἐπίσημα δεδομένα διὰ τὸ εἰσόδημα τῆς χώρας ἐκ τῶν σιδηροδρόμων (1). Γνωρίζομεν μόνον ὅτι αἱ εἰσπράξεις ἐν γένει τῶν σιδηροδρομικῶν Ἐταιριῶν ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸ ἔτος 1928 ἀνῆλθον εἰς 652.130.000 δραχμᾶς και ὅτι ἐξ ἄλλου, αἱ δαπάναι ἐκμεταλλεύσεως ἀνῆλθον εἰς 534.726.000 δραχμᾶς. Συνεπῶς μεταξὺ τῶν δύο τούτων κονδυλίων ἀπέμεινε περίσσευμα 117.404.000 δραχμ.

Δὲν δυνάμεθα, προφανῶς, νὰ λάβωμεν ὡς εἰσόδημα τῶν σιδηροδρόμων οὔτε τὸ σύνολον τῶν εἰσπράξεων αὐτῶν, οὔτε τὸ σύνολον τῶν δαπανῶν ἐκμεταλλεύσεως, εἰς ἃς περιλαμβάνονται τόσοι μισθοὶ προσωπικοῦ και παντὸς εἶδους ἄλλαι δαπάναι, ἀποβιβάσεως, ἐπισκευῶν, ὑπηρεσιῶν δανείων κλπ. Θὰ εἴμεθα ὅμως ἐγγύτερον πρὸς τὴν πραγματικότητα, ἂν ἐλαμβάνομεν μόνον τὰς δαπάναις προσωπικοῦ και τὸ ἐκ 117 ἑκατομμυρίων περίσσευμα ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν δαπανῶν ἐκμεταλλεύσεως ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις.

Αἱ δαπάναι τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων ἔχουσιν ὡς ἀκολουθῶς:

Σιδηρόδρομοι Ἑλληνικοῦ Κράτους	Δραχ.	207.699.669
Σιδηρόδρομοι Πελοποννήσου	»	96.770.266
Ἡλεκτρικοῦ Ἀθηνῶν—Πειραιῶς	»	23.356.161
Σιδηρόδρομοι Ἀττικῆς	»	13.138.020
» Θεσσαλίας	»	20.691.249
Βορειοδυτικοὶ Σιδηρόδρομοι	»	5.044.268
Σιδηρόδρομοι Πύργου-Κατακόλου	»	1.570.325
Σιδηρόδρομοι Τοπικοὶ Μακεδονίας	»	959.848
Σύνολον	»	<u>368.629.806</u>

1) Προκειμένου περὶ τῆς κινήσεως τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Κράτους βλέπε τὰς ἐπιμελημένας ἐτησίαις ἐκθέσεις τῆς Γ. Δ. τῶν Ἑλληνικῶν Σιδηροδρόμων.

Ἐὰν ἤδη εἰς τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῶν δαπανῶν προσωπικοῦ προστεθῆ καὶ τὸ ποσὸν τῶν 117 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, περὶ οὗ γράφομεν ἀνωτέρω τότε ἔχομεν σύνολον 485.629.806 δραχμῶν.

Συνεπῶς δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἀνέρχεται τοῦλάχιστον εἰς 460 ἑκατομμύρια δραχ. τὸ εἰσόδημα τῆς χώρας ἐκ τῶν Σιδηροδρόμων τῆς.

§ 3. Κίνησις αὐτοκινήτων.—Ἐπίσης δὲν ὑπάρχουσι στατιστικὰ δεδομένα διὰ τὸ εἰσόδημα τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῶν μεταφορῶν δι' αὐτοκινήτων,

Γνωρίζομεν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1928 καὶ 1929 εὑρίσκοντο ἐν κυκλοφορίᾳ ἐν Ἑλλάδι τὰ κάτωθι αὐτοκίνητα :

	Ἔτος 1928	Ἔτος 1929
Ἐπιβατικά	14522	17118
Φορηγὰ	4193	5685
Λεωφορεῖα	2102	2340
Σύνολον	20817	25143

Ἐὰν λάβωμεν ὅθεν ὡς βάσιν, ὅτι διὰ τὴν συντήρησιν ἐκάστου αὐτοκινήτου (μισθὸς ὀδηγοῦ, βενζίνη, φύλαξις κλπ.) ἀπαιτεῖται δαπάνη 30.000 μηνιαίως, ἔχομεν τότε σύνολον δαπανῶν συντηρήσεως διὰ μὲν τὸ ἔτος 1928 δραχμῶν 7,5 ἑκατομμυρίων, περίπου, διὰ δὲ τὸ ἔτος 1929 δραχμῶν 7,9 ἑκατομμυρίων περίπου.

Ἐπίσης δὲν γνωρίζομεν ἐπακριβῶς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ποικίλων ἐπὶ τῶν αὐτοκινήτων φορολογιῶν ὑπὲρ τοῦ Κράτους καὶ ὑπὲρ εἰδικῶν Ταμείων (Τομεῖον μονίμων ὁδοστρωμάτων καὶ Ταμεῖον Προνοίας ἰδιοκτητῶν λεωφορείων).

Ἐξ ὅσων ὅμως στοιχείων εἶνε δυνατόν νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψει, ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐπὶ τῶν αὐτοκινήτων φορολογίας ἔχει ὡς ἀκολουθῶς :

Ἐκ τοῦ εἰδικοῦ τέλους ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ποδηλάτων καὶ παντὸς εἴδους αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως (νόμος 2332 κλπ.).

περίπου	Δραχ.	5.000.000
Φόρος 5% ἐκ διαθέσεως εἰσητηρίων αὐτοκινήτων ὑπὸ τοῦ Ταμείου Προνοίας ἰδιοκτητῶν λεωφορείων	»	7.800.000
Φόρος διοδίων ὑπὲρ τοῦ ταμείου Μονίμων ὁδοστρωμάτων (1929-1930)	»	19 301.820
Φόρος ἱππηλαικῶν ὀχημάτων	»	358.400
Τέλος αὐτοκινήτων	»	932.593
	Σύνολον	<u>33.392.813</u>

Ἐν ἤδη προσθέσωμεν τὰς δαπάνας συντηρήσεως ἐξ 7,5 ἑκατομμυρ. δραχμῶν καὶ γενικῶς τὰ διὰ τοὺς φόρους καταβληθέντα ἐκ 33,4 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἔχομεν σύνολον περίπου 41 ἑκατομμυρίων δραχμ. Συνεπῶς δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὡς ἐθνικὸν εἰσόδημα προερχόμενον ἐκ μεταφορῶν δι' αὐτοκινήτων ποσὸν τοῦλάχιστον 50 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Μεγάλη

προσαύξεις τούτου σημειωτέον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτραπῆ, διότι μέρος τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τῶν μεταφορῶν τῶν αὐτοκινήτων ἐνδέχεται νὰ περιελήφθη εἰς τὰ μεταφορικά ἔξοδα ἀπὸ τῶν πλοίων εἰς τοὺς σιδηροδρόμους ἢ ἀποθήκας, περὶ ὧν γράφομεν ἄνωτέρω ὡς καὶ εἰς τὸ εἰσόδημα ἐκ τῆς κτηνοτροφίας καὶ εἰς τὸ ποσὸν τοῦ εἰσοδήματος ἐξ ὑπηρεσιῶν τῶν ζώων.

§ 4. *Ἐκμετάλλευσις τῶν τροχιοδρόμων.* Οὔτε καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ εἰσόδημα ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν τροχιοδρόμων ὑπάρχουν, δυστυχῶς, στατιστικὰ δεδομένα.

Γνωρίζομεν μόνον, ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν τροχιοδρόμων τῆς Ἑλλάδος ἔχει ὡς ἀκολούθως εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν :

	Εἰσπράξεις		Δαπάναι	
	Ἔτους 1928	Ἔτους 1929	Ἔτους 1928	Ἔτους 1929
Τροχιόδρ. Ἀθηνῶν	108.0	143.1	109.4	131.8
» Θεσ)νίκης	44.6	44.3	48.7	47.3
» Καλαμῶν	0.9	0.9	0.9	0.8
» Βόλου	1.4	1.5	1.4	1.5
	<u>154.9</u>	<u>189.8</u>	<u>160.4</u>	<u>181.4</u>

Συνεπῶς δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὡς εἰσόδημα ἐκ τῶν τροχιοδρόμων ποσὸν 120 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

§ 5. *Κίνησις τῆς ἀκτοπλοίας.* Ἄλλ' οὔτε καὶ διὰ τὸ εἰσόδημα ἐκ τῆς ἀκτοπλοίας ὑπάρχουν, ἐπίσημα ἐν Ἑλλάδι στατιστικὰ δεδομένα. Γνωρίζομεν μόνον, ὅτι ἡ κίνησις τῆς ἀκτοπλοίας κατὰ τὸ ἔτος 1928 ἀνῆλθεν ἐν συνόλῳ εἰς 1.151.529 ἐπιβάτας καὶ 1.532.849 τόννους ἐμπορευμάτων, τὸ πλήρωμα δὲ τῶν ἀτμοπλοίων ἀνήρχετο εἰς 1.287.592 ἄτομα. Κατὰ τὸ ἔτος 1929 ἡ κίνησις ἀνῆλθεν ἐν συνόλῳ εἰς 1.748.771 τόννους ἐμπορευμάτων καὶ εἰς 1.281.103 ἐπιβάτας. Δι' Ἑλληνικῶν πλοίων ἔταξειδυσαν κατὰ τὸ 1929 ἐπιβάται 1.284.503 καὶ μετεφέρθησαν 1.716.073 τόννοι ἐμπορευμάτων.

Ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν κίνησιν τῶν Σιδηροδρόμων ἡ κίνησις τῆς ἀκτοπλοίας ἔχει ὡς ἀκολούθως :

	Κατὰ τὸ ἔτος 1928	
	Τόννοι ἐμπορευμάτων	Ἐπιβάται
Σιδηρόδρομοι	1.701.000	26.256.200 (1)
Ἀκτοπλοία	1.532.849	1.151.529

Παρατηροῦμεν ὅθεν ὅτι ἡ κίνησις τῶν σιδηροδρόμων εἶναι μᾶλλον σημαντικὴ τῆς κινήσεως τῆς ἀκτοπλοίας καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ἐθνικὸν εἰ-

(1) Εἰς τὸ διὰ τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους 3.765.200. Πειραιῶς—Ἀθηνῶν—Πελοποννήσου 2.353.800, Ἡλεκτρικὸς Ἀθηνῶν—Πειραιῶς 17.431.600, Ἀττικῆς 1376400, Θεσσαλίας 742.500, Βορειοδυτικῶν 374.700, Πύργου—Μελιγαλᾶ 184.400, Τοπικῶν Μακεδονίας 32.600.

σόδημα ἐκ τῆς ἀκτοπλοΐας τῆς χώρας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσῃ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ἐκ τῆς κινήσεως τῶν σιδηροδρόμων ὅπερ, ὡς γράφομεν ἄνωτέρω, ὑπελογίσθη εἰς 460 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα τῆς ἀκτοπλοΐας, ἂν ὑπολογίσωμεν τὸ εἰσητήριον ἐκάστου ἐπιβάτου πρὸς δραχ. 200 κατὰ μέσον ὄρον, ἐπὶ 1.151.529 ἐπιβατῶν θὰ ἔχωμεν εἰσπράξεις 230 ἑκατομμυρίων δραχμῶν περίπου. Ἐὰν ἐπίσης ὑπολογίσωμεν ἕκαστον τόννον μειωφερθέντων ἐμπορευμάτων πρὸς δραχ. 100, θὰ ἔχωμεν ἐπὶ 1.532.249 μεταφερθέντων τόννων σύνολον εἰσπράξεων 153 ἑκατομμυρίων δραχμῶν περίπου ἧτοι ἐν συνόλῳ $230 + 153 = 383$ ἑκατομμύρια δραχμῶν περίπου. Τὸ εἰσόδημα αὐτὸ δὲν εἶναι ὑπερβολικόν, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι δὲν ὑπολογίζονται χωριστὰ καὶ τὰ κέρδη τῶν διαφόρων πρακτόρων τῶν ἀτμοπλοϊκῶν Ἑταιρειῶν ὡς καὶ ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψει, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσχολουμένων εἰς τὴν ἀκτοπλοΐαν καὶ ζώντων ἐκ ταύτης ἀνέρχεται ἐν γένει εἰς 34921 ἄτομα.

Ἐπίσης ἂν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει αἱ εἰσπράξεις ἐκ τελῶν ἐπὶ τῶν εἰσητηρίων τῶν ἀτμοπλοίων, αἵτινες κατὰ τὸ ἔτος 1928—29 ἀνῆλθον εἰς 18,3 ἑκατομμύρια δραχμῶν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὡς σύνολον εἰσπράξεων ἐξ εἰσητηρίων 200 ἑκατομμύρια δραχμῶν, δεδομένου ὄντος ὅτι τὸ ὡς ἄνω ποσὸν τῶν 18,3 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἀποτελεῖ, συμφώνως, τῷ σχετικῷ νόμῳ, μόνον τὰ 9,9 % τῶν εἰσπράξεων ἐκ τελῶν ἐπὶ τῶν εἰσητηρίων· συνεπῶς, μὲ τὴν λαμβάνουσαν χώραν φορολογικὴν διαφυγὴν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὡς εἰσόδημα 230 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ἐὸν δὲ λάβωμεν εἶτα ὑπ' ὄψει καὶ τὴν κίνησιν τῶν ἀτμοπλοϊκῶς μεταφερομένων ἐμπορευμάτων ὡς καὶ τὴν ἐν γένει κίνησιν τῶν ἰστιοφόρων, δυνάμεθα τότε νὰ δεχθῶμεν ἐν συνόλῳ ἐθνικὸν ἐκ τῆς ἀκτοπλοΐας εἰσόδημα ποσὸν 380 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Βεβαίως πρέπει ἐκ τῶν εἰσπράξεων νὰ ὑπολογίσωμεν ἕνα μέγα μέρος ὡς διαθέτεον εἰς ἀποσβέσεις καὶ ἄλλα ἔξοδα. Δὲν ὑπολογίζομεν ὅμως, ἀφ' ἑτέρου τὰς εἰσπράξεις ἐκ τῆς μεταφορᾶς ὑπὸ τῶν ἀτμοπλοίων τῶν ταχυδρομικῶν σάκκων ὡς καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν ἐπιχορηγήσεων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τὸ εἰσόδημα ἐκ τῆς ἀκτοπλοΐας τῆς χώρας ὡς ἀνερχόμενον εἰς 350 ἑκατομμύρια δραχμῶν τοῦλάχιστον.

§ 6. Κίνησις τῆς διεθνοῦς συγκοινωνίας. Τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ἐκ τῆς διεθνοῦς ναυαλίης δὲν εἶναι ἐπίσης δυνατὸν νὰ καθορισθῇ, διότι ὑφίσταται κατ' ἔτος πολλὰς διακυμάνσεις.

Ὅσον ἀφορᾷ ἐν τούτοις τὸ ἔτος 1928—29 βασιζόμεθα ἐπὶ σχετικῆς μελέτης τῆς Διευθύνσεως τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, ἐν ἣν ὁποῖα λεπτομερῶς καθορίζονται αἱ ναυλώσεις τῶν ἑλληνικῶν φορτηγῶν κατὰ τὸ ἔτος 1928 καὶ αἱ εἰσπράξεις τῶν ἑλληνικῶν φορτηγῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑπολογίζονται ἐν συνόλῳ εἰς λίρας Ἀγγλίας 4.700.000. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ὅμως, συνόλου τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων, ἀφαιρουμένων τῶν ἐξόδων ἐκμεταλλεύσεως (ἀσφαλίσεων, λιμενικῶν, ὑλικῶν, ἐφοδίων καυσίμου ὕλης, μισθοτροφοδοσίας καὶ συντήρησεως πλοίων), τοῦ τόκου τῶν ἐνυποθήκων

δανείων ὡς καὶ τῆς σχετικῆς ἀποσβέσεως, ἀπομένουν καθαρὰ κέρδη μόνον
λίραι Ἀγγλίας 400.000

Εἰς ταύτας ὅμως δέον νὰ προστεθῇ καὶ ἡ μισθο-
τροφοδοσίαι τῶν πληρωμάτων τῶν φορτηγῶν εἰς τὸ ἐξω-
τερικόν, ὑπολογιζομένη περίπου εἰς λίρας Ἀγγλίας
800.000 ἐξ ὧν ἀφαιρεῖται τὸ τρίτον περίπου ὡς δαπα-
νηθὲν πιθανώτατα ὑπὸ τῶν πληρωμάτων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν
ἤτοι προσίθεται ὡς ἐκ φορτηγῶν εἰσόδημα λίραι Ἀγγλίας 55.0000

Σύνολον εἰσοδήματος » » 950.000

Ἐκ τῶν ἐπιβατικῶν ὑπερωκεανείων ἔχει ἡ Ἑλλὰς εἰσόδημα 150.000
λιρῶν Ἀγγλίας ἤτοι σύνολον ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἐκ τῆς διεθνοῦς ναυ-
τιλίας ἀνερχόμενον περίπου εἰς 1.000.000 λίρας Ἀγγλίας.

§ 7. Μερικὴ ἀνακεφαλαίωσις. Συνοψίζοντες ἤδη τὰ ἐπὶ μέρους
εἰσοδήματα ἐκ μεταφορῶν καὶ συγκοινωνιῶν ἔχομεν τὸν ἀκόλουθον πίνακα
εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν :

α) Μεταφορικὰ ἐν γένει ἀπὸ τῶν ἀτμοπλοίων εἰς ἀποθήκας ἢ Σιδηροδρόμων καὶ ἀντιθέτως ἑκατομμύρια δραχμῶν			380
β) Κίνησις Σιδηροδρόμων	»	»	460
γ) Κίνησις αὐτοκινήτων	»	»	50
δ) Ἐκμετάλλευσις τροχιοδρόμων	»	»	120
ε) Κίνησις ἀκτοπλοΐας	»	»	380
στ) Κίνησις διεθνοῦς συγκοινωνίας	»	»	410
Σύνολον	»	»	<u>1.800</u>

Ὁ καθηγητὴς Ζολώτας ὑπολογίζει μόνον τὸ εἰσόδημα τῶν συγκοι-
νωνιῶν καὶ μεταφορῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ εἰς 2.300 ἑκατομμ. δραχμῶν.

Εἰς τὸ εἰσόδημα ἐκ τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας θὰ ἦτο δυνατόν νὰ
συμπεριληφθῇ καὶ τὸ εἰσόδημα τὸ προερχόμενον ἐκ τῶν Ταχυδρομείων,
Τηλεγράφων καὶ Τηλεφώνων. Ἐπειδὴ ὅμως ὅλα ταῦτα ἀποτελοῦσι δημοσίαν
ὑπηρεσίαν, τὸ ἐξ αὐτῶν εἰσόδημα ἐμφανίζεται εἰς τοὺς μισθοὺς τῶν δημο-
σίων ὑπαλλήλων.

IV. Ἐμπόριον, Τράπεζαι καὶ Ἀσφάλισεις.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ εἰσόδημα ἐκ τοῦ ἐμπορίου, δὲν ὑπάρχουσιν ὡσαύτως
στατιστικὰ δεδομένα, ὃ δὲ ὑπολογισμὸς αὐτοῦ δὲν εἶνε εὐχερῆς, ἐπειδὴ πρέ-
πει νὰ καθορισθῶσι τὰ κέρδη ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου. Ἴσως θὰ ἦτο
ὀρθότερον νὰ βασισθῶμεν ἐπὶ τῆς ποσότητος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς
χώρας, νὰ λάβωμεν δηλαδή τὴν ἀξίαν τοῦ συνόλου τῶν εἰσαγομένων ἐμπο-
ρευμάτων καὶ νὰ ὑπολογίσωμεν ποσοστὸν αὐτῆς ὡς κέρδος τοῦ ἐσωτερικοῦ
ἐμπορίου τῆς χώρας. Ἀλλ' εἰς ἓνα τοιοῦτον ὑπολογισμὸν δὲν λαμβάνεται
προσηκόντως ὑπ' ὄψει τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον, ἰδίως δὲ τὸ ἐμπόριον τῶν
ἐλληνικῶν προϊόντων καὶ δὴ τῶν προϊόντων τῆς ἐλληνικῆς βιομηχανίας καὶ
γεωργίας, ἅτινα καταναλίσκονται εἰς τὴν ἐλληνικὴν ἀγοράν. Θὰ ἦτο λοιπὸν

προτιμότερον νὰ ὑπολογίσωμεν ἓν ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔμπορίου, τῆς ἀξίας δηλαδὴ τῶν εἰσαγομένων ἔμπορευμάτων, ἀλλὰ καὶ ἓν ποσοστὸν ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς γεωργίας τῆς χώρας τῶν καταναλισκομένων ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ.

Ἐὰν περιορισθῶμεν νὰ ὑπολογίσωμεν ποσοστὸν 20% ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔμπορίου (εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς), τότε δεδομένου ὄντος ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1928 ἡ εἰσαγωγή ἀνῆλθεν εἰς δραχμὰς 13.114.168.000 καὶ ἡ ἐξαγωγή εἰς δραχ. 6.924.896.000 ἦτοι ἐν συνόλῳ εἰς δραχ. 20.039.064.000, ἔχομεν τότε εἰσόδημα ἐκ τοῦ ἔμπορίου ἐν γένει τῆς χώρας ἴσον πρὸς 4.007.812.800 δραχμὰς, εἰς ἃς συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ κέρδη τῶν τραπεζιτικῶν ἐργασιῶν καὶ ἀσφαλίσεων οὐχὶ ὅμως τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων.

Εἰς τὸ ποσὸν ὅμως αὐτὸ δέον νὰ προστεθῇ καὶ τὸ εἰσόδημα ἐκ τοῦ ἔμπορίου τῶν προϊόντων τῆς χώρας τῶν καταναλισκομένων ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ. Πρὸς ὑπολογισμὸν αὐτοῦ λαμβάνομεν ὑπ' ὄψει, ὅτι γενικῶς ἐκ τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, ὑπολογιζομένης εἰς 22 δισεκατομμύρια περίπου δραχμ., ἐξάγονται εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν προϊόντα ἀξίας μόνον 7 δισεκατομμυρίων δραχμῶν ἦτοι ἀπομένουσι πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν προϊόντα, ἀξίας 15 δισεκατομμυρίων δραχμῶν περίπου. Ἄλλ' εἶναι γνωστὸν ὅτι, ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς ἰδίᾳ, καταναλίσκει μέγα μέρος τῆς ἰδίας παραγωγῆς εἰς τρόπον ὥστε ὀλόκληρος ἡ παραγωγή δὲν φθάνει εἰς τὴν Ἀγοράν. Ἐὰν ὑπολογίσωμεν ὅμως, ὅτι ἐπὶ παραγωγῆς 15 δισεκατομμυρίων δραχμῶν ἀξίας φθάνει εἰς τὴν ἀγορὰν ποσὸν 7,5 δισεκατομμυρίων δραχμῶν, δεδομένου ὄντος ὅτι ἐδέχθημεν ὡς κέρδος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔμπορίου 20% ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ, ἔχομεν τότε εἰσόδημα ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἔμπορίου τῆς χώρας, συμπεριλαμβανομένων εἰς αὐτὸ καὶ τῶν κερδῶν τῶν Τραπεζῶν, ἀσφαλίσεων κλπ. ἴσον πρὸς 1500 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἐπίσης ὡς περιλαμβανόμενον τὸ εἰσόδημα τῶν μικροεμπόρων καὶ ἐπιχειρηματιῶν (γαλακτοπωλῶν, ραπτῶν, παντοπωλῶν, κρεοπωλῶν καὶ ἄλλων τοιούτων).

Ἐπομένως ἔκ τε τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ ἔμπορίου τῆς Ἑλλάδος ἔχει εἰσόδημα $4008 + 1500 = 5508$ ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Πρὸς ὑπολογισμὸν ὅμως τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τοῦ ἔμπορίου δυνάμεθα ἐπίσης νὰ βασισθῶμεν ἐπὶ τῆς στατιστικῆς τῶν ἐπαγγελματιῶν.

V. Τὰ ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα.

Ἐχομεν ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐπαγγέλματα ἐν Ἑλλάδι ἐπίσημα στατιστικὰ δεδομένα. Οὕτω συμφώνως πρὸς τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1928, ὑπῆρχον κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐν Ἑλλάδι 304.569 ἐπιτηδευματῖαι ἐν γένει (τραπεζίται, δικηγόροι, μηχανικοί, ἰατροί, ἔμποροι) καὶ διάφοροι ἐπαγγελματῖαι (κτίσται, κουρεῖς κλπ.), τῶν ὁποίων ἡ ἔτησίᾳ πρόσσοδος ὑπελογίσθη ἐπακριβῶς εἰς 5.611 270.000 δραχμὰς.

Ἄλλὰ τὸ στατιστικὸν τοῦτο δεδομένον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμεύσῃ πλήρως εἰς ἐξακρίβωσιν τοῦ εἰσοδήματος ἐξ ἐπαγγελμάτων, διότι ἀφ'

ένος μὲν περιλαμβάνει πάντα τὰ ἐπαγγέλματα, καὶ τὰ ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος ὄχι μόνον τὰ ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπάρχει ἐπ' αὐτοῦ εὐρεΐα φορολογικὴ διαφυγὴ καὶ ἐκ τρίτου, πλὴν τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος, ὀφείλεται καὶ ὁ φόρος τῆς καθαρᾶς προσόδου διὰ τὸ τμήμα τοῦ εἰσοδήματος ἄνω τῶν 150.000 δραχμῶν. Συνεπῶς δὲν ἀντιστοιχεῖ εἰς ὀλόκληρον τὸ πραγματικὸν εἰσόδημα τὸ ὡς ἄνω ποσὸν τῶν δραχ. 5.611.270.000.

Εἰς τὸν ὑπολογισμὸν αὐτὸν περιλαμβάνονται τὰ κέρδη τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν ἐπαγγελμάτων ἐν γένει, ἅτινα ὑπάγονται εἰς τὸν φόρον τοῦ ἐπιτηδεύματος, δὲν περιλαμβάνονται ὅμως καὶ τὰ κέρδη τῶν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν. Οὕτως, ἂν συμπεριληφθῶσι καὶ τὰ εἰσοδήματα τῶν κατηγοριῶν τούτων, ληφθῆ δὲ ὑπ' ὄψει καὶ ἡ φορολογικὴ διαφυγὴ, δυνάμεθα τότε νὰ δεχθῶμεν ὡς ἐτήσιον εἰσόδημα ποσὸν ἴσον πρὸς 6500 ἑκατομμύρια δραχμῶν εἰς τὸ ὁποῖον βεβαίως δὲν περιλαμβάνεται τὸ εἰσόδημα ἐκ τῶν ἐλευθέρων ἐπαγγελμάτων καὶ τοῦ ἐμπορίου, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ εἰσόδημα ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν μισθῶν.

Γνωρίζομεν ἐκ τοῦ Δελτίου τῆς Στατιστικῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (μηνὸς Σεπτεμβρίου 1929) ὅτι τὰ ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα ἐν Ἑλλάδι ἀνέρχονται εἰς 84969, ἀναλυόμενα ὡς ἀκολούθως :

Θρησκείας (κληρικοί)	18.102
Παιδείας (καθηγηταί)	22.068
Νομικὰ ἐπαγγέλματα (δικηγόροι καὶ συμβολαιογράφοι),	8.516
Ἰατρικὰ ἐπαγγέλματα	15.628
Γράμματα (ἐφηρμοσμένοι ἐπιστῆμαι, λογογράφοι, λογισταί μηχανικοὶ καὶ χημικοί)	12.706
Καλλιτέχναι (ζωγράφοι κλπ.)	7.949
Σύνολον	<u>84.969</u>

Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ ὅμως τούτου τῶν ἐλευθέρων ἐπαγγελμάτων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψει : 1) τὰ ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα τῆς παιδείας (καθηγηταί καὶ διδάσκαλοι), διότι τὸ εἰσόδημα αὐτῶν ἐμφανίζεται κατωτέρω εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν καὶ 2) τὰ ἐπαγγέλματα γραμμάτων καὶ χημικῶν καὶ ἐφηρμοσμένων ἐπιστημῶν (μηχανικοί, χημικοί, λογογράφοι), διότι τὸ εἰσόδημα τούτων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἔχει συμπεριληφθῆ εἰς ἄλλας κατηγορίας εἰσοδημάτων. Ἦτοι δὲν λαμβάνομεν ὑπ' ὄψει ἀριθμὸν 34.774 ἐπαγγελμάτων, οὕτω δὲ ἀπομένει ἀριθμὸς 51.195 ἐπαγγελματιῶν. Ἐὰν τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν περιορίσωμεν μόνον εἰς 50.000 καὶ δεχθῶμεν ὡς κατὰ μέσον ὄρον εἰσόδημα μηνιαῖον ἐκ 5.000 δραχμῶν δι' ἕκαστον ἀσκοῦντι ἐλεύθερον ἐπάγγελμα, ἔχομεν τότε εἰσόδημα ἐκ τῆς κατηγορίας αὐτῆς $50.000 \times 5.000 \times 12 = 3$ δισεκατομμύρια δραχμῶν. Τὸ ποσὸν τοῦτο προφανῶς, δὲν εἶνε ὑπερβολικόν.

VI. Προσωπικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Γνωρίζομεν ἐκ τοῦ Δελτίου τῆς Στατιστικῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς

κῆς Οἰκονομίας (μηνὸς Σεπτεμβρίου 1929) ὅτι εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀμοιβομένων διὰ προσωπικὰς ὑπηρεσίας κατατάσσονται :

Ἐπιχειρηματῖαι λουτρῶν	146
Κουρεῖς, κομμωταὶ κλπ.	13.310
Στιλβωταὶ ὑποδημάτων	2.411
Οἰκιακοὶ ὑπηρέται	41 673
Σύνολον	<u>57.540</u>

Ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι κατὰ μέσον ὄρον ἕκαστον τῶν ἀτόμων τούτων ἔχει εἰσόδημα δρχ. 1000 μηνιαίως, ἔχομεν εἰσόδημα ἕξ αὐτῶν περίπου 650 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἑτησίως.

VII. Μισθοὶ καὶ συντάξεις.

Διακρίνομεν τὰς ἀποδοχὰς καὶ συντάξεις ὡς ἀκολουθῶς :

- α') Τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.
- β') Τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων.
- γ') Τῶν συνταξιούχων.
- δ') Τῶν ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποδοχὰς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, κατὰ τὸ ἔτος 1928, συμφώνως μὲ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Μαργῆ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1929-30, αἱ ἀναγραφεῖσαι εἰς αὐτὸν πιστώσεις ἀνῆλθον εἰς 2.450.731.701 δραχμάς.

Ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων δὲν ἔχομεν στατιστικὰ δεδομένα. Γνωρίζομεν μόνον ὅτι τὰ τακτικὰ ἔξοδα τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἀνέρχονται εἰς 750 ἑκατομμύρια δραχμῶν, συνεπῶς δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὅτι 400 ἑκατομμύρια εἶναι αἱ ἀποδοχαὶ τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ἐν γένει ὑπαλλήλων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς συντάξεις γνωρίζομεν, ὅτι αὗται ἀνέρχονται περίπου εἰς 640 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ὡς πρὸς τοὺς μισθοὺς τῶν ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τέλος, ἔχομεν τὰ ἑξῆς δεδομένα : Τὸ σύνολον ἐν γένει τῶν ἐπὶ μισθῷ ἐργαζομένων εἰς ιδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις ἐν Ἑλλάδι, κατὰ τὴν βιομηχανικὴν ἀπογραφὴν τοῦ Σεπτεμβρίου 1930, ἀνέρχονται εἰς 261.057 ἄτομα, ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἐκ τούτων οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸν κλάδον πίστεως κλπ. ὑπάλληλοι ἀνέρχονται 25.269, δεδομένου δὲ ὄντος ὅτι ἡ ἡμερησία ἀποζημίωσις αὐτῶν κατὰ μέσον ὄρον καθορίζεται διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀπογραφῆς εἰς 104 δραχμάς, τὸ ἑτήσιον εἰσόδημα ἐκ τῶν μισθῶν ιδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀνέρχεται προφανῶς εἰς $25269 \times 104 \times 360 = 936.071.360$ δραχμάς.

Ἐὰν ληφθῶσιν ἤδη ὑπ' ὄψει καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ὅτε ἔχομεν σύνολον ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων 66.789, δεδομένου ὄντος ὅτι ἡ ἡμερησία ἀποζημίωσις αὐτῶν κατὰ μέσον ὄρον ὑπολογίζεται εἰς 71 δραχμάς, ἔχομεν σύνολον ἑτησίου εἰσοδήματος $66789 \times 360 \times 71 = 1.707.126.840$ δραχμάς.

Ἐὰν ὅμως ὑπολογίσωμεν, ὡς ἄλλωστε ἔχει τοῦτο ὡς βᾶσιν καὶ ἡ Ὑπηρεσία τῆς Στατιστικῆς, ὅτι ἡ ὡς ἄνω ἡμερησία ἀποζημίωσις λογίζεται οὐχὶ διὰ χρονικὴν διάρκειαν ἑνὸς ἔτους, ἀλλὰ 300 ἡμερῶν μόνον, θὰ ἔχωμεν τότε σύνολον ἐτησίου εἰσοδήματος ἐξ ὑπαλλήλων $25269 \times 104 \times 300 = 788.392.800$ καὶ μετὰ τῶν ἐργατῶν $66789 \times 71 \times 300 = 1.422.605.700$ δραχμᾶς.

VIII. Τόκοι.

Ἐκ τῆς ἐπειρηίδος τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας γνωρίζομεν, ὅτι αἱ παρὰ ταῖς Τραπεζαῖς καταθέσεις κατὰ τὰ ἔτη 1928 καὶ 1929 εἶχον εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν ὡς ἀκολουθῶς :

	Ἔτος 1928	Ἔτος 1929
Καταθέσεις ὄψεως	10.605.5	11.104.4
Καταθέσεις προθεσμίας	2.165.4	2.239.0
Ταμειυτήριον	3.001.8	3.199.0
Σύνολον	15.772.7	16.542.4

Ἐὰν δεχθῶμεν κατὰ μέσον ὄρον τόκον $4\frac{1}{2}\%$ ἔχομεν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὡς εἰσόδημα κατὰ τὸ ἔτος 1928 ποσὸν ἐν συνόλῳ 700 ἑκατομμυρίων δραχμῶν περίπου.

Ἐξ ἄλλου αἱ καταθέσεις παρὰ τοῖς Ταχυδρομικοῖς Ταμειυτηρίοις κατὰ τὸ ἔτος 1929 ἀνῆλθον εἰς 259 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Συνεπῶς ἔχομεν εἰσόδημα, πρὸς 5% , περὶ τὰ 13 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἐτησίως.

Ἀπομένει νὰ καθορίσωμεν τοὺς τόκους τῶν πρὸς ἰδιώτας δανείων, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ὑπάρχουσι στατιστικὰ δεδομένα. Ἐὰν ὅμως ληφθῇ ὑπ' ὄψει ἡ ἀπόδοσις τοῦ οἰκείου φόρου, ἣτις ἀνέρχεται εἰς 32 ἑκατομμύρια δραχμῶν περίπου, δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τότε τὸ εἰσόδημα ἴσον πρὸς 250 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ὡς πρὸς τὰ εἰσοδήματα ἐκ δημοσίων ἑλληνικῶν χρεωγράφων, δὲν εἶναι ἐπίσης δυνατὸν νὰ ἔχωμεν στατιστικὰ δεδομένα. Ἐὰν ὅμως λάβωμεν ὑπ' ὄψει τὰ πληρωμένα ἐν Ἑλλάδι τοκομερίδια τῶν διὰ τοῦ Διεθνοῦς Οἰκονομικοῦ Ἐλέγχου ἐξυπηρετουμένων δανείων, δυνάμεθα τότε νὰ παραδεχθῶμεν εἰσόδημα ἐκ τῶν δανείων αὐτῶν ἴσον πρὸς 250 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ἐκ τῶν εἰς δραχμᾶς δανείων τῆς Ἑλλάδος δέον, ἀφ' ἑτέρου, νὰ δεχθῶμεν εἰσόδημα 750 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ὡς πρὸς τοὺς τόκους, τέλος, τῶν ἑλληνικῶν κεφαλαίων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ δὲν ὑπάρχουν ἐπίσης στατιστικὰ διδόμενα. Ἐπὶ τῇ βᾶσει ὅμως τῶν γενομένων μέχρι τοῦδε ὑπολογισμῶν ὀφείλομεν νὰ δεχθῶμεν εἰσόδημα 1200 (1) ἑκατομμυρίων δραχμῶν κατ' ἔτος.

IX. Ἐμβάσματα μεταναστῶν.

Τὰ διὰ τῶν Τραπεζῶν καὶ διὰ ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν πραγματοποιοι-

1) Βλέπε ἰδίως Ρεδιάδης «Metron» the Greek national income and Wealth. 1930. Ὁ καθηγητὴς καὶ Ἀκαδημαϊκὸς Ἀνδρεάδης εἰς ἄρθρον του εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἐστία» τῆς 4 Φεβρουαρίου 1930 ὑπολογίζει εἰς 400 ἑκατομμ. λίρας Ἀγγλίας τὸ ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ Ἑλληνικὸν κεφάλαιον.

ούμενα ἐμβάσματα μεταναστῶν ἀνῆλθον κατὰ τὸ ἔτος 1928 εἰς 6.431.548 λίρας Ἀγγλίας ἢ 2 411.812.500 δραχμάς. Πλὴν αὐτῶν ὅμως πραγματοποιοῦνται, ἀναμφισβητήτως, καὶ ἄλλα δι' ἄλλων ὁδῶν ἢ μέσων, διὰ τὰ ὅποια δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχωμεν ἐξηκριβωμένους ἀριθμοὺς. Δυνάμεθα, ὅμως φρονοῦμεν νὰ δεχθῶμεν, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὡς εἰσόδημα ἐκ μεταναστευτικῶν ἐμβασμάτων ποσὸν τοῦλάχιστον 2.500 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἑτησίως.

Χ. Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 1. *Ἐπὶ τῶν παθητικῶν ἀδήλων πόρων τῆς χώρας.* Ἐπεδιώξαμεν ἀνωτέρω διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀπογραφῆς νὰ ἐκτιμήσωμεν τὸ ἐτήσιον ἐθνικὸν εἰσόδημα τῆς Ἑλλάδος καὶ περιελάβομεν εἰς αὐτὸ καὶ ὠρισμένα στοιχεῖα, ὧν ἡ πηγὴ εὐρίσκεται εἰς τὸ ἐξωτερικόν (ἐμβάσματα μεταναστῶν, τόκοι κεφαλαίων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ναῦλοι κλπ) καὶ ἅτινα εἶναι γνωστὰ ὡς «ἀδήλοι πόροι».

Ὑπεστηρίχθη μέχρι τοῦδε κατ' ἐπανάληψιν ἐν Ἑλλάδι ὅτι οἱ ἀδήλοι αὐτοὶ πόροι εἶνε ἴσοι πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ ἔλλειματος τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου. Τοῦτο κατὰ θεωρίαν εἶναι, βεβαίως, δυνατὸν νὰ συμβαίῃ. Ἀλλὰ εἰς πᾶσαν χώραν, ὅπως ὑπάρχουσιν ἀδήλοι πόροι ἐνεργητικοί, ὑπάρχουν καὶ ἀδήλοι πόροι παθητικοί (τόκοι ἀλλοδαποῦ κεφαλαίου ἐν τῇ χώρᾳ, ἀποζημιώσεις ἀλλοδαπῶν ἐν τῇ χώρᾳ), οἵτινες ἐξέρχονται εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Συνεπῶς, κατὰ τὴν θεωρίαν περὶ αὐτομάτου ἰσορροπίας τῶν ἰσοζυγίων τῶν λογαριασμῶν, οἱ ἐνεργητικοὶ ἀδήλοι πόροι μιᾶς χώρας πρέπει νὰ καλύπτωσιν ὄχι μόνον τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς ἀλλ' ἀκόμη καὶ τὸ ποσὸν τῶν παθητικῶν ἀδήλων ἢ ὑποχρεώσεων αὐτῆς. Τοῦτο βεβαίως πρέπει νὰ συμβαίῃ, ἄλλως ἢ χώρα καλύπτει τὸ ἔλλειμμα τῶν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ λογαριασμῶν τῆς εἴτε διὰ δανείων, εἴτε διὰ παραχωρήσεων καὶ ἐγκαταστάσεων ἀλλοδαπῶν κεφαλαίων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς εἴτε καὶ δι' ἐκχωρήσεως στοιχείων ἄλλων τοῦ ἐθνικοῦ τῆς πλούτου. Καὶ διὰ ταῦτα δυσχερῶς δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ἐν τῇ πράξει, ἄνευ ἰδιαιτέρας ἐρεῦνης, ὅτι οἱ ἐνεργητικοὶ ἀδήλοι πόροι μιᾶς χώρας καλύπτουν πάντοτε τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ τῆς ἰσοζυγίου (1).

Σαφῶς συμπεραίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ὅτι ἵνα ἐξευρεθῇ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα μιᾶς χώρας πρέπει νὰ ἀφαιρεθῇ ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ ἐτησίου τῆς εἰσοδήματος τὸ μέρος, ὅπερ, ἀνῆκον ἰδίως εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, ἐξέρχεται ἐκ τῆς χώρας, ὅπως εἶνε π.χ. οἱ τόκοι τοῦ ἐν τῇ χώρᾳ ἀλλοδαποῦ κεφαλαίου. Ἐχομεν δ' ὡς πρὸς τοῦτο, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἑλλάδα, μόνον τὰς ἀκολούθους ἐνδείξεις.

α) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐξωτερικοῦ Δημοσίου χρέους πρέπει νὰ δεχθῶμεν ταύτην ὡς ἀνερχομένην εἰς 1820 ἑκατ. δραχμάς κατ' ἔτος.

1) Περὶ τούτου βλέπε ἐπίσης τὴν μελέτην μας *La balance des comptes de la Grèce* εἰς τὸ *Bulletin économique de la Banque d'Athènes*, Décembre 1931

β) Οί τόκοι ἀλλοδαποῦ κεφαλαίου, ἐπενδεδυμένου εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις ὑπολογίζονται ἐτησίως εἰς 500 περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Πρέπει νὰ ἀφαιρεθῆ, λοιπόν, ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς Ἑλλάδος ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ ὡς ἄνω ἐξερχόμενον ἐκ τῆς χώρας ἤτοι 2320 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Εἰς τὸ ποσὸν αὐτὸ δέον νὰ προστεθῆ ἐπίσης α') τὸ ἐξαγόμενον πρὸς πληρωμὴν ἀσφαλιστρῶν, εἰς ἀλλοδαπὰς ἀσφαλιστικὰς ἐπιχειρήσεις, ὅπερ ὑπολογίζεται εἰς 400 ἑκατομμύρια δραχμὰς καὶ μετὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν καταβαλλομένων ποσῶν ἀποζημιώσεων ἀσφαλειῶν εἰς 150 ἑκατομμύρια δραχμὰς.

§ 2. Ἐπὶ τοῦ δανεισμοῦ τῆς χώρας. Θὰ ἦτο ἐπίσης ὀρθότερον, ὅπως ληφθῆ ὑπ' ὄψει ὅτι κατ' ἔτος ὁ δανεισμὸς τῆς χώρας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπηρεάζει κατὰ πολὺ ἰδίως τὸ ἐμπόριον τῆς χώρας, διότι συμβάλλει εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς καὶ συνεπῶς συντείνει εἰς τὴν αὔξησιν τῶν εἰσοδημάτων ἰδίως τοῦ ἐμπορίου. Ἡ τοιαύτη ὁμως αὔξεις τῶν εἰσοδημάτων ἢ ἀκόμη καὶ ὁ δανεισμὸς ὅστις ἐπιτρέπει εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς χώρας νὰ αὔξησιν τὰ εἰσοδήματα αὐτοῦ ἢ καὶ νὰ πληρώσῃ τὰ εἶδη καταναλώσεως τὰ εἰσαγόμενα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μέχρις ὅτου ἐπέλθῃ μάλιστα ἢ συνεπείᾳ τῆς παραγωγικῆς χρησιμοποίησεως τῶν δανείων αὔξεις τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῆ πραγματικὸν εἰσόδημα.

Συνεπῶς ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος δέον νὰ ἀφαιρεθῆ τὸ ποσὸν τῶν δανείων, ὅπερ ἐχρησίμευσε εἰς τὴν τοιαύτην αὔξησιν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ὅπερ χωρὶς νὰ ἐπιμένωμεν ὑπολογίζομεν εἰς 850,2 ἑκατομμύρια περίπου δραχμὰς.

Οὕτως λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει τὰς ἀνωτέρω τέσσαρας παρατηρήσεις δέον νὰ ἀφαιρέσωμεν ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος (1820 + 500 + 150 + 850) 3320,2 περίπου ἑκατομμύρια δραχμὰς.

Τελικὴ ἀνακεφαλαίωσις.

Ἀνακεφαλαιοῦντες ἤδη τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐρεῦνης ἡμῶν ἔχομεν τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ ἔτος 1928 ὑπολογιστέον εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν ὡς ἀκολούθως :

Α'. Φυσικὴ παραγωγή

	Μικτὴ παραγωγή	Καθ. παραγωγή
1) Δημητριακὰ	3.682.4	2.940
2) Καπνὸς	2.143.9	2.036
3) Σταφίς.	1.376,7	1.308
4) Σταφυλαὶ καὶ γλεῦκος	1.007.5	957
5) Ἐλαιον καὶ ἔλαιαι	2.413.2	2.292
6) Διάφορα	644.3	612
Σύνολον γεωργικῆς παραγωγῆς	<u>11.268.-</u>	<u>10.145</u>

	Μικτὴ παραγωγή	Καθ. παραγωγή
1) Δενδροκομία	328.1	311.-
2) Λάση	436.3	314.5
3) Κτηνοτροφία	5.200.-	5.000
4) Βοσκαὶ	100.-	95
5) Ἀλιεία	250.-	250
9) Σπογγαλιεία	20.-	20
7) Ἄλυκαὶ	140.-	140
8) Θήρα	150	150
9) Μεταλλεῖα	135.9	135.9
Σύνολον	<u>6.760.3</u>	<u>6.516.4</u>
Σύνολον φυσικῆς παραγωγῆς	<u>18.028.3</u>	<u>16.667.4</u>
Β' Βιομηχανικὴ παραγωγή	<u>11.097.-</u>	<u>5.500</u>
Γ' Εἰσόδημα ἐξ ὑπηρεσιῶν.		
1) Ἐνοίκια		
α) Οἰκοδομαὶ φορολογούμεναι	3.319.3	
β) Οἰκοδομαὶ ἀφορολόγητοι	1.703.4	
γ) Νεόδμητοι	300.-	5.022.7
2) Μεταφορὰὶ καὶ Συγκοινωνίαι		
α) Ἐκφορτώσεις ἀποβιβάσεις, μεταφο- ρικὰ, φορτώσεις καὶ ἐπιβιβάσεις	380	
β) Κίνησις Σιδηροδρόμων	460	
γ) Κίνησις αὐτοκινήτων	50	
δ) Ἐκμετάλλευσις τροχιοδρόμων	120	
ε) Διεθνῆς Συγκοινωνία	410	
ς) Ἀκτοπλοία	380	1.800
3) Ἐμπόριον ἐν γένει		
α) Ἐξωτερικὸν ἔμπόριον	4.008	
β) Ἐσωτερικὸν ἔμπόριον	1.500	5.408
Ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα καὶ τέχνηαι	3.000	3.000
5) Πρὸσωπικαὶ Ὑπηρεσίαι	650	650
6) Μισθοὶ καὶ συντάξεις ὑπαλλήλων		
α) Δημοσίων ὑπαλλήλων μισθοὶ	2.336.3	
β) Ὑπαλλήλων Δήμων καὶ Κοινοτήτων μισθοὶ	400	
γ) Συντάξεις	600	
δ) Ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων μισθοὶ	1.422.6	4.759.1
7) Τόκοι		
α) Καταθέσεων παρὰ Τραπεζαῖς	700	

	Μικτὴ παραγωγή	Καθ. παραγωγή
β) Καταθέσεων εἰς ταχυδρομικὰ		
ταμιευτήρια	13	
γ) Ἰδιωτικῶν δανείων	250	
δ) Δημοσίων Δανείων	750	
ε) Κεφαλαίων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ	1.200	2.913
	2.500	2.500
ζ) Ἐμβάσματα Μεταναστῶν		
Σύνολον εἰσοδημάτων ὑπηρεσιῶν		26.152.8
Γενικὸν Σύνολον		48.320.2
Ἀφαιροῦντες ποσὸν ἑκατομμυρίων (βλέπε ἀνωτέρω σελ. 374 - 6)		3.320.2
Ἐχομεν πραγματικὸν ἐτήσιον ἐθνικὸν εἰσόδημα		45.000.-

Δέον νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅτι ἀφαιροῦμεν 3.320 ἑκατομμύρια ὡς ἐξερχόμενα εἰς ἀλλοδαπὴν λόγῳ τόκων τοῦ ἀλλοδαποῦ ἐν τῇ χώρᾳ κεφαλαίου (500 ἑκατομμύρια), ὑπηρεσίας τοῦ ἐξωτερικοῦ Δημοσίου Χρέους (1820 ἑκατομμύρια) καὶ ἀσφαλιστρῶν εἰς ἀλλοδαπὰς ἀσφαλιστικὰς ἐταιρείας (150 ἑκατομμύρια) καὶ ὑπολογίζοντες ἀκόμη τὸν δανεισμὸν τῆς χώρας, ὡς εἰδικώτερον ἀσχολούμεθα ἀνωτέρω, εἰς 850 ἑκατομμυρίων δραχμῶν φθάνομεν οὕτω ὡς πραγματικὸν ἐτήσιον ἐθνικὸν εἰσόδημα τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ ποσὸν τῶν 45.000 ἑκατομμυρίων δραχμῶν περιπου.

Προσεπαθήσαμεν νὰ καθορίσωμεν τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα τῆς Ἑλλάδος βασιζόμενοι, ἐφ' ὅσον ἦτο δυνατόν, εἰς ἐπίσημα στατιστικὰ δεδομένα. Θὰ ἦτο δυνατόν ἐν τούτοις νὰ ἐπιφέρωμεν εἰς τοὺς ἀνωτέρω ὑπολογισμοὺς μας τὰς ἀκολούθους κυρίας παρατηρήσεις :

α) Ὅτι λαμβάνομεν ὑπ' ὄψει τὰς ἐν Ἑλλάδι τιμὰς τῶν προϊόντων τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς γεωργίας τῆς καὶ οὐχὶ τὰς διεθνεῖς τιμὰς, αἵτινες εἰς τινὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς γεωργίας, παραγόμενα ἐν Ἑλλάδι, εἶναι κατώτεροι τῶν ἐν τῇ χώρᾳ τιμῶν.

β) Ὅτι ἐπειδὴ ἐπιχειροῦμεν τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἐπὶ τῇ βάσει προϋπαρχουσῶν στατιστικῶν, μὴ εἰδικῶς πρὸς ἐκτίμησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἐπεξεργασθεισῶν, ἐνδέχεται ὠρισμέναι κατηγορίαι εἰσοδημάτων, ἰδίως δὲ τῶν ἐπαγγελμάτων, παρὰ τὴν προσπάθειαν νὰ διαχωρίσωμεν αὐτὰς ἐκ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν εἰσοδημάτων, νὰ περιελήφθησαν ἐν μέρει εἰς ἑτέραν κατηγορίαν εἰσοδημάτων.

Ἐὰν ληφθῶσι ὑπ' ὄψει αἱ ὡς ἄνω δύο παρατηρήσεις τότε τὸ σύνολον τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ὑπολογίζεται οὐχὶ ἀνώτερον τῶν 42.000 ἕως 43.000 ἑκατ. δραχμῶν.

Τέλος, ἐνδιαφέρει νὰ μελετηθῇ ἡ σύνθεσις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδίως ἡ ἀναλογία ἑκάστης κατηγορίας εἰσοδήματος πρὸς τὸ σύνολον τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου λίαν ἐνδιαφέροντος, προφανῶς, θὰ εὕρωμεν ἴσως τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀσχοληθῶμεν προσεχῶς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Περὶ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος πραγματεύεται ὁ καθηγητὴς Ἀνδρεάδης εἰς τὰς Πανεπιστημιακὰς αὐτοῦ Παραδόσεις ἰδίως ἔτους 1914, ἐπίσης παρέχει ἀφθονον ὕλικόν εἰς τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, ἐξ ὧν εἶναι δυνατόν νὰ βοηθηθῇ ὁ ἐργαζόμενος πρὸς καθορισμὸν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Βλέπε ἐπίσης Ξ. Ζολώτα : Ἡ Νομισματικὴ Σταθεροποίησις Ἀθῆναι 1929 σελ. 95 καὶ ἐπ. καὶ ἰδίως τοῦ Βουλευτοῦ κ. Ρεδιάδη περὶ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Περιοδικὸν «Πλοῦτος». Ὅμοίως εἰς τὸ Περιοδικὸν *Metron* ὡς καὶ τὰς μνημονευομένας αὐτόθι πηγὰς *Roma*, 15-iv-1930. Ἐπίσης βλέπε C. Eneveridi «*Les Etats Balkaniques* σελ. 341 *Librairie Rousseau et Cie Paris* 1930. Βλέπε ὁμοίως εἰς τὴν ἐργασίαν μας *La Reconstruction Financière de la Grèce et la S. D. N.* σελ. 49 *Paris Librairie Rousseau et Cie* : E. Troudéros 1929. *Le relèvement économique de la Grèce Paris* 1929 ὅπου παρέχονται στοιχεῖα, ὡς καὶ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ 1930—1931 τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Γ. Μαροῦ.

Βλέπε ἐπίσης ἰδίως τὴν «Στατιστικὴν Ἐπειρηίδα τῆς Ἑλλάδος ἔτος 1930», ἣς ἡ ἔκδοσις σημειώνει ἀξιοσημεῖωτον πρόοδον τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς χώρας καὶ περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὴν Διεύθυνσιν αὐτῆς. Ὅμοίως βλέπε τὰς ἐκδόσεις τῆς Ἐνώσεως τῶν Τραπεζῶν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Χαριτάκη καὶ τῶν κ. κ. Καλλιβαῖ καὶ Μικέλη τῶν ἐτῶν 1929, 1930 καὶ 1931. Βλέπε ἐπίσης Δ. Γεωργιάδη, εἰς Ἐγκυκλοπαιδεῖαν Μακροῦ λέξις «Πλοῦτος Ἐθνικὸς» καὶ Ν. Γ. Φωτιᾶ Περὶ εἰσοδήματος, Ἀθῆναι 1929.
